

ANTIQVO-MODERNA

SPECIOSÆ VALLIS ABBATIA

s. et eXeMptl orD. ClsterClensls

InDè à XXX. reVoLVtIs haCtenVs annIs

DesVpèr æterno sVbVeniente DEO,

InstaVrata petrIs, TeCtIs, DeCorataqVe
Metrls,

EreCtIonIs TeMpVs eDlCentlbVs

Per

LItteras, nVMerI LoCo, hoDlè VsItatas:

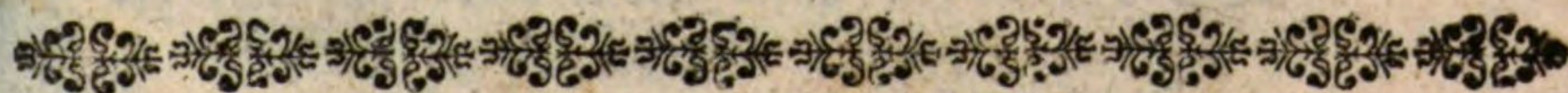
Anno,

qVo sVperI patrIaM reCreabant sIdere paCIs,

RaSta **DII CAROLVM** Intèr
& **LoVI**s reparatæ,

(VtInaM! CœLItVs stablLenDæ)

Representata,

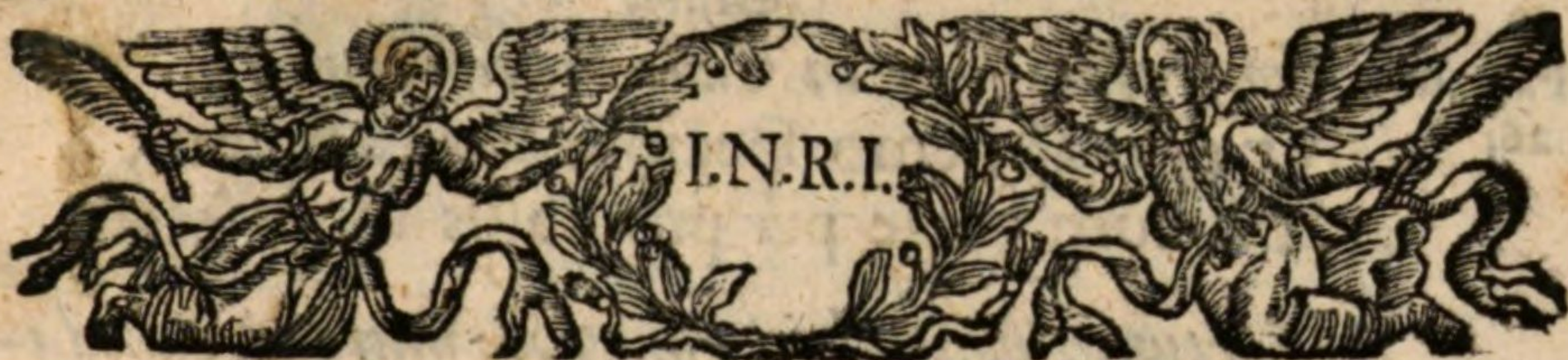

typls MallerlanIs In s. R. I. Vrbe haLLensI
ad RoCharl Rlpas.

VotIVa DeDICatlo:
AD Fratres Cohortatlo.

EX æDIFICIO per se IMperfeCto;
Verè proptlo MVnDI arChlteCto,
DEO triVni glOrla sit seMper & per sæCVLa!
Is nI æDIFICet strVCtVraM,
In breVI DISClte, CasVraM.
sI Verò CœLI & soLI DoMInVs
æDIFICantibVs stet CoMInVs,
FIt æDIFIClorVM CVstos,
IMpLetqVe bonIs InCoLas, seD IVstos.
ManData ILLIVs Vbi feCerInt,
A MaLIs Vbi DeCLInaVerInt.
De faMVLIs erIt soLICItVs,
QVoD nIMIs sæpè est poLLICItVs.

*Levit. 26. per tot. Dent. 19. 8. & 28. per tot. Psal. 5. Psal. 33.
& alibi. Ezech. 18. & 33. Matth. 6. 33. & 19. 29.
Luc. 12. 31. Joan. 13. & 15. Rom. 8.*

*Ad Statuam Bmæ Virginis MARIÆ cum Puero
JESU, & Luna sub pedibus, suprâ portam
primariam extra muros. Anno 1713.
restauratam.*

geMInI CVstoDes CernVI
speClosæ VaLLIs DoMVI
præesse non abhorrent,
Hostes refrænant, terrent.

Infrâ Statuam.

CœLeste soLIIs aDIVtorIVM,
fIDeLe LVnæ patroCInIVM.
VVie starCf Ist DIseS Corps De garD?
Darbel Man treffLICH bLeibt beVVahrt.
faC, fraVDDes InIMICVs paret,
ConspeCtIs astrIs MoX Disparet;
Da fLIhet gLeIch Der VVieDer-Part:
nIcht fürChte Das Dir VVIDersahrt.
fIDVClâ sI MetV Caret,
qVIs CœLtes haVD IMpLoraret?

A

Alibi.

Alibi.

2. Par. 20.
26.

*Congregati sunt in valle benedictionis.
Vt noceat nemo speciosæ Vallis Eremo,
Stat cum prole piâ pro Vallis Virgo Maria.*

*Ad hortum Abbatialem An. 1706. muro circumda-
tum, à latere sinistro post secundam portam.*

Pax animi ^{4 1 2 3 5 6} THORUS est, erit HORTUS honesta voluptas.

*Ad Ecclesiam novam in basi utriusque turris siue
Campanilis inscriptio facta anno 1708. quo primus lapis im-
positus & solenniter benedictus fuit.*

In basi prima versùs Septent.

QVoD feLIX faVstVMqVe slt! ela! eXVLtet popVLVs,
noVerInt oMnes bonI & reCtI CorDe.

te VoLo præprIMIs, saplens attenDere LeCtor!
præterItto seCVM DICta perlre sono.

Ista IDEò pro te Littera sCVLpta Manet.

Luc. 19. 40.

Ità Vt LapIDes è parlete CLaMent,

eLIngVes etlaM noLInt referenDa taCere.

ECCE! enIM, pro noVa orationis æDE

AVt BASILICA aMpLlanDâ

Et Vera RoMano-ApostoLica reLiglone propagandâ

AD honoreM saCrosanCtæ trIVnitatis

FVnDaMenta fabri stablIta LoCabant

In terra, sVper hanC æDifiCata petraM.

In secunda basi versus Occidentem.

AVsplCe DEO, CoMItte pletate,

Del-

Delparæ & sanCtorVM patroClnlo,
 beneDICtVs In ILLO teMpoRe Abbas
 MonasterII De speCiosa VaLLe,
 (nostro aLIàs referVnt IDIoMate sChönthaL
 Des In reChten sonDerbahr befreiten orDen Von Cisterz)
 I. LapidEM pontificalItèr InItans
 More soLenni soLitoqVe beneDICebat
 In noMIne DEI † patris, & † filII, & † paraCLéti
 IpsoMet Die sancti petri eplsCopl tarantaslensis
 Anno MILLeno, septingenteno, & InDe oCtaVo,
 RegIMInsqVe, seXto Die IVLII sVsCeptI. XXV.
 seD fVnDatIonIs sChönthalensis. D. L.

In tertia basi ejusdem Plagæ.

A potlorI ConflrMet hoc DeVs
 perfICIat! & tanDeM optato fine Coronet opVs,
 sibi plè ConseCrandVM!
 QVoD feLIX faVstVMqVé Ità sit, Vbertas, & paX fLoreat,
 atqVe saLVs
 bls, rër ab æterno MVltipLICanDa patre!
 AD orDInIs saCrI DeCVs,
 AD CLerI & popVLI prosperItateM,
 AD Charæ patrlæ tranqVILLItateM,
 Et AD LoCI IstIVs soLaMen.
 Intra, profer Ibi, seDVLe LeCtor! AMen!
 Intra CVM fIde, spe, & CharItate,
 Et erIt beneDICto teCVM.
 IngreDere, reCorDare nostri; VaDe In paCe.

Psal. 67, 31.

*Ad duos cervos, canem villosum, & Architectum
 suprâ mediam Contignationem turris, versus septen-
 trionem, loco mnemosyni.*

Huc olim geminos vidi conscendere Cervos
Cū Cane & ejus Hero; monumento credite vero.

In fIDeM sVbsCrIpsIt hæC

F. B. A. S.

Ein groß paar Hirsch/ sambt einem Hund
Nebst ihrem Herrn frisch und gesund
Auf diesem Platz vor Zeiten stund;
Mit Warheits Grund/ sey dieses fund.

*Ad Statuam S. SALVATORIS in frontispicii
fastigio stantis cum Cruce, cujus brachiis antè & retrò
in sculpta sunt sequentia.*

saLVe! DILeCtI sIgnVM,
CrVore Chrlsti DIgnVM.

In basi sive (ut vocant) postamento Statuæ.

saLVe, sIs! Creator,
MVnDI Liberator!

In latere dextro Cancellorum.

In te! sanCtI sIMVS DVCe.

In latere Sinistro.

QVI nos reDeMIstI CrVCe.

*Ad Ssum Nomen I. H. S. in suprema fenestra
ovali radiis fulgens.*

saLVe! orbls DeLICIVM,
CœLI noblLe gaVDIVM.
spes InVICta CreDentIVM.

Ecclef. in
hym.

Paulò

Paulò inferiùs

*Ad S. SPIRITUM in Columbae Specie inter
radios se explicantis.*

saLVe! CorDIVM Lætltla,
AVgens Dona MVLtlpLICla.

*Ad S. MARIAM Virginem DEI MATREM
à dextro latere supremae contignationis.*

AVe! Marla, gratIâ pLena;
pVLChra seD pla, tota serena.

Luc. 1. 28.

*Ad S. Joannem Baptistam è regione & latere
sinistro.*

saLVeto! CHRISTI proDroMe,
BaptIsta, Vates, AngeLe.

*Ad S. Iosephum Conf. Ecclesiae Patronum primarium
à dextro latere mediae Contignationis.*

AVe! sponse DElparæ,
rVtor Caste, CastlssIMæ.

*Ad S. Andream Apost. patronum secundarium,
è regione sinistra.*

AVe sls! ANDREA!
CrVCls Merlto nos bea.

*Ad S. Benedictum Abbatem Patriarcham & Legis-
latorem à dextro latere inferioris contignationis.*

AVe! pater beneDICte,
paVpertatis aMans strlCtæ.

*Ad S. Bernardum Abbatem, Doctorem mellifluum,
S. Ordinis Propagatorem è regione sinistra.*

saLve! ô! bernarDe ple,
IeSV LaCtens, & Marlæ.

*Ad insignia abbatialia suprâ portam
principalem.*

1. Timoth.
1.

soLI DEO gLoria!
nVnqVàm Cessatorla.

*Suprà portam principalem in historiam
SSt. Apostolorum Petri & Joannis cum claudo
ante portam speciosam in Jerusalem sanato,
Templum ingredientium, Deumq; in eo laudan-
tium. Actor. 3.*

Edocet exemplum **C**laudi, nos visere templum,
Et præsentî in eo reddere vota DEO.

Nun folget dem Nahmen/
und seinem Exempel:
den Göttlichen Nahmen
verehret im Tempel.

Suprà portam lateralem.

qVanDo Intras CVM Contritlone,
Venles CVM beneDICtlone.

Intra ergò CVM fIDVClâ;
et reDIBls tVnC CVM gratlâ.

Matth. 21.

23.
Luc. 19. 46.

Mein Hauß ein Bet-Hauß ist/
Bist du ein guter Christ/
So komm' vertraut darein:
Ich will dein Helffer seyn.

Ad

*Ad duo Campanilia in pinnaculo versùs
septentrionem.*

Laudo DEUM verum, voco Cœtum, Congrego Clerum
Versùs Occidentem à dextris.

Dulce melos pango, Cor tango, Dæmonas ango.
à sinistris.

Defunctos plango, dum clango, fulmina frango.
versùs meridiem.

Summa frequente Choro, ære sonoro, festa decoro.

*Juxtà ingressum Ecclesiæ per januam primariam
à dextris.*

Ad Statuam D. Hervvici. I. Abbatis in Schönthal.

ego pLantaVI DoCtrlnâ & peDo;
à sinistris.

1. Cor. 3.
annus fun-
dationis.

*Ad Statuam D. Wolfframi Baronis de Bebenburg
piissimi Fundatoris.*

ego DotaVI pLantas aLLoDlo,
Desupèr in medio.

ann. Intro-
duct.

Sed DEUS incrementum dedit

EXInDè benedICTlo proCeDIt.

1. Cor. 3. 6.

pergat LargIrl DeVs InCreMenta saLVtIs!

Antè portam exteriorè sacristiæ.

annus re-
staurat.

Ordinat iste locus, custodit, adornat, amicit,
Officium Missæ, calices, Altare, Ministros.
Accessu, valvis, pallâ, casulaque, stolavè,
Devoto, clausis, nitidâ, variante colorem,
Juxtà Rubricas, mundè, solennitèr, aptè.

Ad

*Ad Ss. Nomen IHS. & panem Eucharisticum ibidem
efformatum.*

S. Thom.
Aqu.

LaVDIs theMa speCiaLIIs.

Suprà eandem portam interiùs.

Quod potes, hoc aude, superat Deus omnia laude,
Nec laudare satis poteris Dominum Bonitatis.
paneM De CœLo pLVIt, & tibi præstat egeno.

Antè Januam versùs ambitum claustrì.

sVnt fanCtè peragenDa tibi Mysteria fanCta.

Antè Januam interiorem Sacristia.

Psal. 19, 3.

Holocaustum tuum pingue fiat.

ADipe CoMpVnCtlonIs.

Sacrum pingue dabo non macrum sacrificabo.
Absit retro Vago sacrlficare MoDo.

In ipsa valvâ portæ interioris.

* 5, 1.

*avDlte hoc saCerDotes, & attenDlte, alt Osée **

In sanCta sanCtorVM IngreDientes,

saCrIfICIVM Deo offerentes,

sInè MaCVLa & Labe IngreDI oportet,

sInt InnoCentes ManIbVs & CorDe,

naM DICIt sCrIptVra:

saCrIfICIVM granDe est.

ErVnt MIhI saCerDotes sanCtI.

In ConspeCtV Meo DignI,

MorIbVs, & DoCtrInâ perfeCtI,

ConscIentIâ MVnDI,

MItes neC IraCVnDI:

ergà paVperes LlberaLes, & MIserICorDes:

4. Reg. 10,
19.
Exod. 29, 9.

Ergà

ergà DefVnCros pII, & CoMpatientes,

AMbVLantes In DILeCtione.

Ephes 5, 2.

CastI, & MoDestI ConVerfatione.

pLebl bonVs oDor In oMnl LoCo,

oMnl aCCeptione DignVs.

1. Tim. 1, 15
& 4, 9.

Suprà gutturnium pro Sacerdotibus celebraturis.

sI non LaVero te, neC habebIs parteM De ALtarI.

Joan. 13,
8.

In sacristia ad Imaginem Ss. TRINITATIS.

tèr beneDICta trIas ! sVper oMnes Chara so-
phlas,

Te Cano Mente plâ. TV soLa es DIgna Latrlâ.

Te CoLo sVbMissè, Largæ DelatIs Abyffe!

Te soLaM qVæro, Te DILLigo, Cogito, spero.

Circà Sanctum Spiritum, in medio fornice.

InteLLeCtVM tIbI Dabo.

Psal. 31, 10.

Ad Imaginem Crucifixi.

hostIa pro MVnDI peCCatIs.

Ad Imaginem B. MARIÆ Virginis.

Mater DEI! ora pro nobIs peCCatorIbVs.

Eccl. in of-
fic.

Ad Imaginem S. Bernardi.

bernarDe! ClsterClensIVM propagator, ora. p.n.

Ad Imaginem S. Petri Apost. amarè flentis.

ContrItVM nòn DespICies.

Psal, 50, 18.

Ad Imaginem S. Mariæ Magdalena.

Psal. 24, r: *In te ConfIDO: non erVbesCaM poenltens.*

Ad Imaginem B. Joannis Nepomuceni.

**Eccl. in
hym.**

Iste Confessor DoMInI saCratVs.

Infrà eandem.

nesCIt sigILLVM proDere.

Antè portam Ecclesiæ in ambitu claustri.

Baruch. i. 5

Orabant In ConspeCtV DoMInI.

Antè DEUM stantes minimè decet esse vagantes.

Si mens non orat, sinè fructu lingua laborat.

Antè Januam huic proximam.

hàC ItVr aD saCrIstIaM.

*Epitaphium Prænobilis Domini Wolffgangi Chri-
stophori Kappler, dicti Bautz ab Oedheim.*

**Herr Wolffgang Christoph KappLer / genannt
Bauß ab Oedhelm Ist hler begraben.**

Der grimmig Todt / sit Quis, Quæ, Quod,
Kein Pracht / kein Macht / kein Menschen acht:
Droht auch schon dir; Beatus Vir!
Der diß betracht / und allzeit wacht /
Schaut auf das End; Quàm multi flent,
Die nur gelacht / kein Zeit geacht?
Hier ist kein statt / Quæ firma stat:
Nach jener tracht / die seelig macht.
All Augenblick / sic tecum dic:
Es ist vollbracht; Adieu! gut Nacht!

Herr

Herr Baus hat diß præ Cæteris
 Gar wohl bedacht / die Welt veracht /
 Letzt starbe Er / felicitèr,
 Sein Jahr Er bracht biß zeh'nmahl acht.

HO C anno, VLtIMO Die aprILLis

Prænobilis Dominus Wolffgangus Christophorus
Kappler, dictus Bantz ab Oedheim.

obDorMiebat In Christo oCtogenarIVs.

In pede Statue.

heVt an Mir: nächst an Dir;
 aLLe Zelt steh bereit.

Antè Domum Capitularem.

In Consilio Iustorum & Congregatione. Psal. 110, 1.

Hic locus odit, amat, jubet, ordinat, audit, honorat.

Excessus, Fratres, Pia, Ritus, Dogmata, Patres.

Intùs.

Qui se exaltat, humiliabitur etcæt. Matth. 23, 12.

Luc. 14, 11. & 18, 14.

Pravos depono, Parvos, humilesque coronò,

Percutio, Sano: mollia, dura, cano.

Ad Legile Capituli.

Ausculda, ô! Fili: Patris excipe verba Legili *S. Bened. in*
Cum fructu haud vili, comple pro posse virili *Prologoreg.*

Ad JESUM Crucifixum in medio.

Suscipe me secundum eloquium tuum, & vivam. Psal. 118,

Me crucis in ligno pendenti spontè resigno: *116.*

Quo duce, quo signo, defendar ab hoste maligno.

▲parteMent Des, CoVLpabLes.

Ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum, 1. Petr. 2, 14.

Horror Inest peCCare pIIs, DelatIs aMore:
Qui malus est, hunc (hisce viis) cohibebo timore.

Intus.

Hic ure, hic seca: modò in æternum parcas.

S. Augustin.

non post fata fVrlt DEVs, hIC qVò CrebrIVs Vrlt,
nVnC qVosCVnqVe seCat, non aLIqVanDò
neCat.

Antè Ingressum Horti Conventualis.

Ponet solitudinem, quasi hortum Domini Isa. 51, 3.

Mentes corruptas genuit prima-Eva voluptas:
Gaudia nostri Horti non sunt obnoxia morti.

Antè Regressum ibidem.

Nonne ego te vidi in horto? Joan. 18, 26.

Non ego culpo PETRUM, cum CHRISTO intrâsse Viretum;
Culpo, quod expavit, Dominumque tèr ore negavit.

Alibi.

Adam primus Homo damnavit sæcula poma;
Vix meliora sapit, qui mea poma rapit.

Antè Cellas inferioris ambitus claustralis.

Ad S. EPHREM Confess. pro mitiori custodia.

Heu! mihi quia incolatus meus prolongatus est.

Psal. 119, 5.

*S. Bern. in
Carm. par.
ad Rainald.*

*Nunc locus est flendi, locus est peccata luendi.
Qui modò purgatur, felici morte beatur.*

Intus.

Intus.

Alligavit vulnera ejus, infundens oleum & vinum.

Luc. 10, 34.

*Quos amo castigo, patientibus oscula figo, Apoc. 3, 19.
Et quibus infligo vulnus, amore ligo.*

Ad S. ACCURSIUM Mart. pro famulo Conventus.

Operemur bonum ad omnes. Gal. 6, 10.

*Tandem gaudebis bone Serve, manuq; tenebis
Sedibus in letis aeternae dona quietis.*

*S. Bern. in
Carm. par.*

Intus.

*Mein lieber Knecht! bediene recht
Die Brüder / GOTT zu Ehren;
Halt Tag und Nacht die Hut und Wacht;
GOTT wird dein Lohn vermehren.*

Ad S. LAURENTIUM Mart. pro pistrina hostiarum.

In qua coquent Ministri domus Domini. Ezech. 46 24.

*Quos coquimus panes, facit hos substantia inanes
Presbyter, ut pisti mutantur Corpore Christi.*

Intus.

De simila triticea cuncta facies. Exodi 29, 2.

Novimus expresse Sacra nobis esse necesse.

Relligio non est, Hostia quando deest.

Ad S. BONIFACIUM Archi Episcopum.

Neque gratis panem manducavimus. 2. Thessal. 3.

Nunc lege, nunc ora, nunc cum fervore labora;

Fac nihil oblique, DEUS omnia cernit ubique.

Intus.

*Leide/ Meide; Creuz/ Betriegeren/
Streit/ Arbeite; Christus steht dir bey*

Faste / Wache / deinen Leib casten/
Bett / und mache dich von Sünden frey.
G'horsam / Demuth ohne Gleißneren/
Keuschheit / Armuth dir befohlen sey.

Ad S. BARTHOLOMÆUM. pro Tonstrina.

Tonde capillum tuum, & projice. Jerem. 7, 29.

Non fies sponsus Christi, nisi vertice confus.
Ergò relinque foris laqueos carnalis amoris.

Intùs.

Capilli superflua Corporis videntur.

Mundus nunc illos solet ostentare capillos,
Quos Asceta negat, vel, ut excrementa relegat.

*S. August.
tract. 50.
in Joan.*

Ad S. HORTULANUM Episcop. pro Hybernaculo.

Quasi flos egreditur & conteritur. Job. 14, 2.

Pausant Hyberno, sed surgunt tempore verno
Hortenses plantæ, campo relocantur ut antè.

Intùs.

Tanquàm flos agri, sic effloreat. Psal. 102, 15.

Esse, fuisse, fore; hæc tria florida sunt sine flore;
Nàm simul omne perit, quod fuit, est, & erit.

*Suprà Lapidem primarium in novo edificio
Conventûs.*

Neundhalb Schub' von hier hinund/
Ligt der Erste Stein im Grund;
Acht Tag nach MARIAE Geburth
Selber eingeweyhet wurd.

▲ Me F. benedICTo Abb. sChönth.

Antè

ANTE CELLAS MEDII DORMITORII.

Ad S. THOMAM ArchiEpisc. Cantuariensem.

Propter te mortificamur totâ die. Psal. 43. 24.

Virtutum gnome, triplex est passio THOMÆ;
Mortificat sese, bis mortificatur ab hoste.

Intus.

Obedire oportet DEO magis quam hominibus.

Actor. 5, 29.

Cædor ab hoc solo, quia pravis cedere nolo;
Vulnera facta dolo, dant habitare polo.

Ad S. EDMUNDUM, ArchiEpisc. Cantuar.

Omnia munda mundis. Tit. 1, 15.

Disce per EDMUNDUM, per mundum quâ sit eundum;
Respuit Hic mundum quadratum sive rotundum.

Intus.

Mundam servavi animam meam. Tob. 3, 1.

Nesciit EDMUNDI Constantia turbine mundi
Hujus confundi; furibundi, sive secundi.

Ad S. GUILLELMUM ArchiEpisc. Bituricens.

Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus.

Thom. Kemp. de Imit. l. 1. c. 5.

Fulges præclarâ præsul GUILLELME tiarâ;
Virtus majorem superaddit laudis honorem.

Intus.

Initium omnis peccati est superbia. Eccli. 10, 15.

Si benè pugnâsti, si mille trophæa parâsti;
Si tamèn infestat, vincenda superbia restat.

Abstinencia;
gladio.
Combustione
Ss. Of-
fium.

Ad

Ad S. JOANNEM BAPTISTAM.

Ego vox clamantis in deserto. Joan. 1, 23.

A teneris annis sacra fulget vita JOANNIS,
Est Nascens, Infans, Adolescens, atque Vir, insons.

Intus.

Ne timeas à facie eorum. Jerem. 1, 18.

Conscia mens recti nequit ad mala verbere flecti.
In Domino sperat, quò mala cuncta ferat.

Ad S. ANGELUM Custodem.

Tu quidem gressus meos dinumerasti, Job. 14, 16.

Omnes progressus notat ANGELUS atque recessus,
Hinc instar Nautæ studeas procedere cautè.

Intus.

Observa eum, & audi vocem ejus, Exod. 23, 21.

Ad regnum Cæli suspira mente fideli.

Est his nulla fides, quæ peritura vides.

S. Bern. in
Carm. ad
Rain.

Ad SANCTUM SPIRITUM.

Spiritus adjuvat infirmitatem nostram, Rom. 8, 26.

SPIRITUS Alme veni ! da robur, & aspera leni,
Ardua complana, rege devia, faucia sana.

Intus.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam,

Psal. 142, 12.

Despice, mi frater ! quæ suadet Spiritus ater:
Pelle sub agninâ latitat mens sæpè lupina.

ANTE

ANTE PRIORATUM.

Ad S. PETRUM Apost.

Pasce oves meas. Joan. 21, 15. 16. & 17.

PETRUS oves pavit, quas CHRISTUS carne cibavit,
Factis & verbis PRIOR Agnos pascit, ut herbis.

Intus.

*Qui benè præsumt presbyteri, duplici honore digni
sunt. 1. Tim. 5, 17.*

Quisquis es, ô Præses; non sis in munere deses.

Nam benè quandò præses, præmia digna feres.

AD S. CRUCEM.

Ecce! Crucem Dominiis fugite partes adversæ.

Eccl. in offic. de S. Cruce.

Aspera DVX, tenebrofaqVe LVX, SatanaM sVperat CrVX,
Fulgida CRUX CHRISTI bona fert solatia tristi.

Intus.

Obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis.

Philipp. 2, 8.

Quisque Crucem portet, velut & Dux noster, oportet.

Hanc portat levitèr, quam portat quisque libentèr.

Ad Ssmum NOMEN JESU.

Quod est super omne nomen. Philipp. 2, 9.

VoX Mltls IESV, VoX Vitæ, DVLClor esV;
Cordis in aure melos, recreans dulcedine Coelos.

Intus.

In quo oportet nos salvos fieri. Act. 4, 12.

Quàm sit profusus Divini Nominis usus;

Clauditur hisce tribus: *Lux, Medicina, Cibus.*

S. Bern.
serm. 15.
super
Cantica.

Ad Ssmam TRINITATEM.

In Ipso vivimus, & movemur, & sumus. Act. 17, 28.

Quod sumus, est munus Domini, qui Trinus & Unus,
Mundum plasmavit, recreavit, sanctificavit.

Intus.

Domine DEus virtutum! quis similis tibi? Psal. 88, 9.

Omnipotens Ens! cuncta regens Ens! omnia cernens,
Ens sine fine manens! principioque carens.

Omnia circundans, terram super æquora fundans,
Ens nullius egens, omnia veste tegens.

Ad B. ALANUM Mag. Conv. pro Lectoratu.

Dedit illi scientiam sanctorum. Sap. 10, 10.

Chrysoft.
Henr. in
Menol.
Cist.

Dogma tuum sanè stupet orbis totus ALANE!
Hinc sonus exivit: quasi totum scibile scivit.

Intus.

*Non judicavi me scire aliquid inter vos nisi JE-
SUM. 1. Cor. 2, 2.*

Multi scire volunt, sed verum discere nolunt.

Si JESUM ignoras, ejiciere foràs.

Ad Calefaciendum & ligna asservanda.

Assimilatus sum favillæ & cineri. Job. 30, 19.

Cùm fæx & limus, cùm terra, favillaque simus.

Unde superbimus? nescimus quando perimus.

Ad Campanulam Excitatoriam.

Facientes excitat, & somnolentos increpat.

Hym. ad matut.

Audito gallo, nostroque vocante metallo,

Laus divina sonet, quam sacer Ordo monet.

Ad

Ad Lampadem Dormitorii.

Ornaverunt Lampades suas. Matth. 25, 7.

Noctis in obscuro tibi, Frater, lumina curo;
Si me cùm talpa non curas; limina palpa.

In primo ascensu & gradibus Dormit.

Christus Crucem bajulans ad Transeuntem.

Hic est Parnassus, quem scandi vulnera passus,
Mole Crucis lassus: Tu! mecum confice passus.

In secundo ascensu.

*Peregrinus arduum montem, in cujus Vertice
superna Jerusalem sita est, conscendens.*

Nemo suprema statim contingit: perge gradatim,
Et sic perfectus fies, super æthera vectus.

ANTE CELLAS SUPREMI DORMITORII.

Ad S. PETRUM ArchiEpisc. Tarantas.

Ædificavit domum suam suprâ petram. Matth. 7, 24.

Constans â Recti nequiisti tramite flecti,
Nàm suprâ petram fundâsti PETRE Cathedram.

Intus.

Attendite ad Abraham Patrem vestrum. Isa. 51, 2.

Patribus ex priscis multùm gens postera! discis,
Sic lauda Veteres, ut sis virtutis & hæres.

Ad S. MALACHIAM ArchiEpisc. Hibernia.

Vobis datum est nōsse mysterium. Marci 4, 11.

Chrylost.

Henriq. in

fasc. Ss. ord

Cist. 1. 2.

dist. 4.

S. Bern. ad

Rain.

Q. Pontifices quantos censes superesse creandos?

R. Voce prophetiæ tibi prædicat os MALACHIÆ.

Intūs.

Quasi aquæ dilabimur in terram. 2. Reg. 14, 14.

Regia Majestas, omnis terrena potestas

Concidit absque morâ, mortis dūm venerit hora.

Ad S. ALBERICUM II. Abb. Cistercii.

Ambulabunt mecūm in albis. Apoc. 3, 4.

Albet in ALBRICO (sic nomen poscere dico)

Quam nascens pullam gestaverat Ordo cucullam.

Intūs.

Candidiores Nazaræi Ejus nive, nitidiores lacte.

Thren. 4, 7.

cit. Henriq

l. 1. dist. 2.

c. 2.

Jàm niveum vellus portat Cistercia Tellus,

Quod tulit è Cælis pia Mater, Virgo fidelis.

Ad S. STEPHANUM III. Abb. Cistercii.

Circà illum corona fratrum. Eccl. 50, 13.

Coelitus

missa. Ann.

Cist. ad di-

em 17. Apr,

Sub STEPHANI Zona Fratrum fuit aucta Corona;

Agmina venerunt nova, suppetiasque tulerunt.

Intūs.

Dabo tibi Coronam vitæ. Apoc. 2, 10.

Illis imponam, qui certant ritè, Coronam:

Solis ignavis est mea pugna gravis.

Ad S. JOSEPHUM Confessorem.

Fecit sicut præcepit ei Angelus Domini. Matth. 11, 24.

JOSEPHI casti vitam DEUS ipse! probasti,

Sponsum quandò piæ cupiebas esse MARIÆ.

Intūs.

Intus.

Pater tuus, & Ego dolentes quærebamus te. Luc. 2, 48.

Sis mihi votorum JESU: spes una meorum;
Vir, cujus Matri nescitur, foemina Patri.

In vita
S. Agnet.
M. & Virg.
21. Jan.

Ad S. MICHAELEM Archangel.

Michael princeps magnus stat pro filiis populi tui.

Daniel. 12, 1.

Ad te currentes MICHAEL defende clientes.
Inter conflictus sta contra demonis ictus.

Intus.

Antè ruinam exaltatur spiritus. Prov. 1, 18.

Qui nimis alta petit, nec adesse pericula credit,
In magis ima cadit, præcep ad Tartara vadit.

Ad S. GABRIELEM Archangel.

Fiat mihi secundum verbum tuum, Luc. 1, 38.

Degens in Cella GABRIELI Diva puella
Dum; Fiat; dixit: mundi genus omne revixit.

Intus.

Dominus tecum. Luc. 1, 28.

Ad terras Numen, venit de Lumine Lumen;
Nuntiat hoc Ales coelestis: ovate sodales!

ANTE SUPPRIORATUM.

Ad S. MARIAM. Auxiliatricem.

Ecce! Mater tua. Joan. 19, 27.

Sancta DEI Genitrix erit omnibus auxiliatrix,
Hanc supplex ora, juvet ut te mortis in hora.

Intus.

Gratiâ plena. Luc. 1, 28. & 42.

Tunc Marianus eris, MARIAM si sæpè vereris;
Esto Marianus; porriget Illa manus.

Ad S. ROBERTUM Abb. l. & Fundat. Cist.

Suscepisti me de utero Matris meæ. Psal. 138, 13.

Breviar.

Cist. 29.

Apr.

Annulus est signum, fore sponsi nomine dignum;
Comprobat hoc certè tibi Virgo Diva, ROBERTE!

Intus.

*Fons parvus crevit in fluvium magnum. Esther. 10, 6.
& 11, 10.*

Anno milleno super octavum nonageno,
Sub Patre ROBERTO cœpit Cistercius Ordo.

Ad S. BERNARDUM Abb. l. Clar. Vallis.

Nardus mea dedit odorem suum. Cant. 1, 11.

Beate BERNARDE! melliflua Narde,
Süavis odore, pulcherrima flore;
Te CHRISTUS cibavit, Te Virgo lactavit,
Per vulnera Pater, per ubera Mater.

Intus.

*Imitatores mei estote: Fratres. Philipp. 3, 17. 1. Cor. 4.
16. & 11, 1.*

testament
S. Bern.

*Nullum turbavi, discordes pacificavi;
Læsus sustinui; nec mihi complacui.*

Ad S. BENEDICTUM Abb. Patriarch.

Benedictionem dabit Legislator. Psal. 83, 8.

⁷Vade retrò ⁶Satana, ⁵nunquàm ⁴suade ³mihi ²vana
¹Sunt mala quæ libas, ipse venena bibas.

Intus.

Intus.

Gratiâ Benedictus & nomine. S. Greg. in vita.
 Quàm Benè sit dictus, nequè re, nequè nomine fictus;
 Edocet hoc strictus victus, Conflictus, amictus.

ANTE RECREATORIUM.

Ad S. HILARIUM. Ep. Pictav.

Omnia tempus habent. Eccl. 1, 3.

Est modus in rebus; Sunt & sua festa diebus;
 In Domino gaude, levitatibus ostia claude.

Intus.

Sola munda sunt jucunda;
 Sunt honesta quæ modesta.

Sobrium sit gaudium;

Virtus amat medium.

Nimis parum dic avarum;

Nimis multum sapit stultum:

Omne quod est nimium,

Vertitur in vitium.

Est post noctem bona dies,

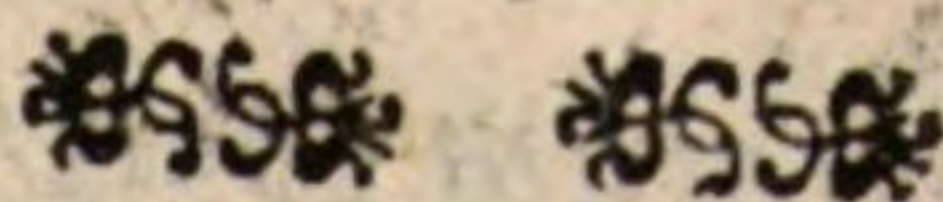
Post laborem grata quies;

Esca post jejunium,

Feriæ post studium.

Zu viel ist ungesund;

Zu wenig legt kein Grund.

ANTE

ANTE BIBLIOTHECAM.

Chambre Des sCavans.

Ut in nobis discatis. 1. Corinth. 4, 6.

IsthaC In CeLLa bona faC, tibi CoLLIge
MeLLa;

Quot sunt Scriptores, potes hinc tot fugere flores.

Intus.

*Construens Bibliothecam congregavit de regionibus
libros. 2. Mac. 2, 13.*

Hic locus odit, amat, conservat, damnat, honorat,
Humida, sicca, libros, furta dolosa, sophos.

Alibi.

Aut cave, nè lædas Libros, aut ipsemet edas.

Nàm maculis liber postulat esse Liber.

Alibi.

Uc Latii Græcis, sic obsunt Bibliothecis:

Mures, Limpha, Faces, Tineæ, Furesque rapaces.

Alibi.

Tolle, lege; hac cum lege,

Uc restituas.

Volve, tere, curam gere,

Nequid destruas.

Ad singula Librorum Repositoria.

I. Grammaticorum,

Verbis certatis, fluidis metrové ligatis,

Quis vestrûm funus scit *declinare*? nec Unus?

II. Poëtarum & Rhetorum.

Quis valet ornatâ Parcas sibi *flectere suadâ*?

Aut ad solamen vitæ *producere stamen*?

III. *Politicorum.*

Quàmlibet argutus, versutus, aduncus, acutus
Non poterit nasus cunctos prænoscere casus.

IV. *Historicorum.*

Arma Virosque canunt, Veterum monumenta revolvunt,
Ad vitam multos revocant; licet antè sepultos.

V. *Eorundem.*

Enumerant verè, quæ quondàm gesta fuère;
Præteritum Præsens faciunt; cernatur ut absens.

VI. *Philosophorum & Medicorum.*

Hinc *intestinum* purgamus, & indè *cerebrum*.
Corpora curamus, *Verum* ratione probamus.

VII. *Civilistarum.*

Justitiam verà trutinant *ex lege* staterâ,
Quam pretio pendi prohibent, seu munere vendi.

VIII. *Jurisperitorum Canonistarum.*

Bullis Romanis, *Decretis* sacro - profanis
Insistunt, motâ quæ cecidère *Rotâ*.

IX. *Concionatorum Latinorum.*

Suadent sincerè DOMINI præcepta tenere;
Terrent peccantes; animant virtutis amantes.

X. *Concionatorum Germanicorum.*

Die Sünder zu befehren /
Die Fromme zu vermehren /
Lehren wir des HErrn Wort /
Welches bleibet immerfort.

1. Pet. I, 25.

XI. Theologorum Polemicorum.

Sensu *Scriptura* fundantur origine puræ.

Fulgure perstringunt hos, qui mala dogmata fingunt.

XII. Moralium.

Actus, *Censuras* tractant, *Sacra Munera*, *Curas*:

Dictant & *Leges*, quæis tua facta reges.

XIII. Scholasticorum.

Esse DEUM statuunt, VERBI mysteria tradunt,

Angelicos mores, *Animas*, *Ecclesie* honores.

XIV. Asceticorum.

Mutant Rectores hi mores in meliores,

Quos via virtutis delectat, amorque salutis.

XV. Ss. Patrum, & Commentaristarum.

Dat fidei lumen per tradita *Biblia*, Numen;

Exponunt Patres Capiti conformiter omnes.

Ad septem Artes Liberales Varia Emble- Lem-
Epigram- & Ænigmata tegumento inscribenda.

I. Mus- canit.

Chorus Musicus cum suis instrumentis, Rectore ta-
ctum sive mensuram dante, auditoribus interim
velut extra se raptis.

Q. Objectum quodnam Philomuso est? Dico: nihil, quam
Aër percussus. Clarius ajo: *sonus.*

Ibidem.

Ibidem.

Sunt Cordis claves, Vox, Fistula, Chorda suâves,
 Ipsumque Clavichordium: *Ut allevent fastidium,* Hymn. ad
 DEOque dent præconium. mat.

2. Ar- numerat.

Villicus sedens loco 100. scribit 50. habens juxta se librum debi-
torum, tabulam Pythagoricam, horologium numeris
distinctum usque ad 9. inclusive.

Quos potes, enumera numeros; & collige summam.
 Quanta sit; eX LVna: Conjice. Summa patet.

Ibidem.

O: Cifra, nil, nulla est; numeris postpone, valebit.

3. Geo- ponderat.

Divina manus è nubibus extensa, appendit molem terræ 3. digi-
tis, genio aquas ex mari in scrobem terræ per pugillum effunden-
te, altero terræ globum metiente, & Aristotele ex
monte in mare se præcipitante.

Q. Quanta est Terra? *ix. trium digitorum: teste Prophetâ. Isa. c. 40, 12.*
Alibi.

Dum te non capio, cape me, Deitatis Abyss!

Alibi.

Non tantum summè; voluit simul esse profundè
 Doctus Aristoteles. Respuit ire pedes.

4. As- colit astra.

Astronomus tubo optico contemplatur cælum stellatum, Lucifero
cum fulgure decidente, & beatâ animâ cum
Angelis ascendente.

Quæ sursum sunt quærite. Coloss. 3.

D 2

Q. A

Q. *A Caelis* quanta est terræ distantia? R. punctum.
Spiritus in puncto scandit, & inde cadit.

5. Gramm- loquitur.

*Pedagogus ex Alphabeto pueros instruit verba componere
& scribere.*

Q. Anno quo completum Fuit Alphabetum?
R. M DC LXVI.

Alibi.

Ingenii partus mox visâ luce loquuntur,
Discipulos pariunt, promere verba docent.

Alibi.

Album cum nigro facit obvia tædia pigro,
Ast in fine dolet, cum didicisse volet.

6. Dia- vera docet.

*Topographia exhibens 10. Prædicamenta Aristotelica cum
circumstantiis, ut sequuntur.*

Subst.	Quant.	Relatio.	Qual.	Actio.	Passio.
Unda	Duos	Famulos	Aestu	Recreaverat	Ustos.
Locus.	Tempus.	Situs.		Habitus.	
Juxtâ	Tunc	Steteram;	sed	Tunicatus	eram.

Plato speculabundus cum hac inscriptione.

Me juvat abstrusas rerum cognoscere causas.

7. Rhe- Verba colorat.

*Hercules ex Rostro declamans catenis aureis ab ore prodeuntibus
auditores ad se trahit, Orpheus in Parnasso ad fontes Castalidum
sedens barbita homines, sylvas, animantia
mulcet.*

*Rhetor dicit, canit ore Poëta.
Dum nascitur Iste, fit Ille.*

Nasci-

Nascitur Ingenio *Vates*, *Rhetorque* fit *Ufu*.
Hic docet, Ille movet: trahit, & captivat *Uterque*.
Alibi.

Præ reliquis potare licet de jure *Poëtis*;
Namque solent reliquis plus adamare sales.
Ad Libros vetitos, ergastulo clausos.

Cum Justis non scribantur. Psal. 68, 33.
Ut reprobent multi, facit una negatio *Stulti*.
Vix malus est author, cui non est ullibi fautor.

Ad Globum Cælestem, & Terraqueum.

Qui fecit Cælum & terram. passim in script.
Auctorem Numen, notat orbis grande Volumen.
Talia si rides, est tibi nulla fides.
Cuncta Creatorem laudant, Vitæque Datorem;
Quod DEus Ipsa regat, vix Idiota negat.

ANTE INGRESSUM INFIRMITORII.

Ad S. MARIAM Matrem Dolorosam.

cum Filio de Cruce deposito.

Salus Infirmorum. Ora p. n. Lytan. Lauret.

Infirmariae primaria cura MARIAE,
Altera Patronis esto succurrere pronis.

Intus suprâ eandem Januam.

Evæ primævæ Væ! leve facque breve.
Succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles.

Eccl. in offic. B. M. V.

Mater! ave: pia Virgo fave, grave redde suæve.
Væ! noxæ pravæ, pro pietate cave.

Ad S. CAROLUM Borromæum pro servitore.

Infirmus eram, & visitâstis me. Matth. 25, 36.

*Ægroto tristI ConDona noMIne ChrIstI;
Compatiens esto patienti fortè molesto.*

Intùs.

Omnes morimur. 2. Reg. 14, 14.

*Omne præfago monet & Te mortis imago;
Qui fuerat nupèr, desiit esse supèr.*

Ad S. JOB Prophetam.

sI oCCIDerIt Me, In Ipso sperabo. Job. 13, 15.

*Job. 1. & 2. Vir bonus atque probus, simplex & rectus JOBUS;
Omnibus exutus, tamen haud est stulta locutus.*

Intùs.

Nihil enim sunt dies mei. Job. 7, 16.

*VoX, nIX; aVt nIhlL es, tVa spes MoX DefICIt:
aVt res.*

Omnis homo transit, post sæcula nemo remansit.

Ad pedes Domini Crucifixi.

*Isa. 53, 4. Verè languores tulit Ipse, Crucisque Dolores;
Nos in tormentis animæ fiducia mentis.*

Ad S. RAPHAELEM Archang.

*Missus est Angelus Domini Raphaël, ut curaret
ambos. Tob. 3, 2.*

*AD nos præstò VoLa, propera bone PharMa-
CopoLa!*

*ibid. Qui modico fellis tenebras Satanamque repellis.
Intùs.*

Intus.

Debitores sumus, non carni. Rom. 8, 12.

Post animæ curam, cura carnem morituram;
Mens ubi salvatur, caro posse perire negatur.

Ad S. LAZARUM Episcop. Massil.

Domine! quem amas, infirmatur. Joan. 11, 2.

Dat DVpLeX fVnVs, DVpLeX ENS LAZARVS
VnVs:

Sufficit æqualis mihi mors, licet unica talis.

Intus.

Vidit Lazarum in sinu ejus. Luc. 16, 23.

LAZARUS ascendit, sed Dives ad infima tendit.
Pauper dum claret, Dives honore caret.

Antè Sacellum Infirmarie:

Ad Ss. Sebastianum & Rochum.

Intra compunctus, remeabis lætus & unctus:
Impetrat è Coelis oratio cuncta fidelis.

Intus.

Gloria sit Divis, pax vivis, vita cuivis.
Quod vobis vultis fieri, facitote sepultis.

In Sacello.

Suprà Statuam S. Sebastiani Mart.

Sint Martyris tam strenui
SEBASTIANI tela
Languentium defectui,
Tutela cum medela!

Suprà

Suprà Statuam S. Rochi.

A peste, fame, gladio,
O ! ROCHE, nos tuere;
Vitæ peracto stadio,
Fac invicem videre.

Circà Imaginem morientis S. Josephi, adstantibus

JESU & MARIA.

Moriatur anima mea morte Justorum. Num. 23, 10.

Ad Imaginem S. Lydvinae. v.

Morbis attritam Lydvinae suspice vitam.
Tricenis annis Martyr fuit absque Tyrannis.

Ad Imaginem S. Barbara V. & M.

Consolare illum in exitu spiritus sui. Eccli. 38, 24.

Virg. Æ- *Non ignara mali, misero succurro sodali;*
oid. lib. I. *Dùm peregrinatur, tunc vivo pane cibatur.*

Ad Imaginem S. VALENTINI Presb. M.

Non opus est valentibus medicus, sed malè habentibus. Matth. 9, 12.

Morte *Valentini* mereamur stare *Valentes*,
Agno-Leonini patientèr amara ferentes.

Antè Vestiarium Commune.

40. Annis non sunt attrita vestimenta vestra. Dent. 29, 5.

Q. Vestem nemo terat : teret in quo tempora Sartor?
E. Escam sumat acu; repleat digitalia Manhu.
Vel suspendatur pro tempore; vel salietur.

Aenigma.

Est aliquid sine P. quod crescit nocte, diéque.
P. Si præponas, feceris inde togas.

Ana-

Analogia.

Novus Annus, novus Pannus
Terminant æqualitèr ! Verbalitèr, Realitèr,
Maximè si unica, Pauperi sit tunica.

Alibi.

Nonnè corpus plus est, quam vestimentum? Matth. 6, 25.

Vestis sæpè modos negat, ast admittere nodos
Non negat ex toto : namque indiget Unio nodo.

Ad Horologium Commune.

Mobile fit fixum, nisi sit moderamine nixum.
Ast citius moveor, pondere quandò gravor.

Ad Indicem exteriorem.

Solius ad nutum Rectoris curro statutum,
Mobilitate pari soleo cum sole rotari.

Antè Portam propè officinas Conversorum.

Ad Spectatorem.

Wer mich schaut / und selbst nicht baut /
Doch tadlen will / der schweig mit Ehren /
Wer mich schaut / und gleichwohl baut /
Der hat schon viel daheim zu fehren.

Leonhardt Dünghofer / und
Jacob Ströhlein / Baumeister.

Intus.

Nostra quidè spectas, sed noli carpere tecta.
Si nihil ædificas, aliena quid atria taxas?
Si tamen ædificas, liceat tibi condere Romas.

ANTE REFECTORIUM.

Condimentum cibi jejunium est. S. Ambros.

de Elia, & Jejunio.

Optima nostrorum sunt condimenta ciborum :
Esuriens venter, Jejunia facta frequentèr.

E

Intus.

Intus.

Omnia mensuratè fiant. S. Bened. Reg. c. 48.

S. Bernh.
Serm. 1. in
Septuag.

Pondere, Mensurâ, Numero stat nostra diæta.
Tollite grandia, lautâque prandia carne repleta.

Alibi.

Antequàm comedam, suspiro, Job. 3, 24.

Edit edens planctus, gemitus, suspiria Sanctus:
Judaicum guttur potius solet edere murmur.

Alibi.

Vita S.
Bern. l. i. c. 4

Sanctis tormentum fuit actio dentium edentum,
Nunc ad tormentum patet hoc, accurrere centum.

Alibi.

Anonym. *Non ut edas vivis, sed edis quò vivere possis.
Esse decet, vivas: vivere non ut edas.*

Propè campanulam Refectorii.

Murmura Ventriculi dum signant tempus edendi,
Murmura compono de meliore tono.
Voce meâ gratâ, rata fercula dico parata.
Ite, venite Patres: Benedicite! † dicite ritè.

Ex altera parte.

Officiator. *Oremus! Benedic ✠ hæc tua dona Deus!*
Præses. *Mensæ cœlestis nos participes faciat Rex
Æternæ laudis, gloriæ, honoris. Chor. Amen.*

Ad Cathedram sive Legile.

Aridus, insipidus cibus est nisi legero JESUM.

S. Bern. serm. 15. in Cant.

Verbis, non herbis, mentem, non impleo ventrem,
Condio frugales, quas capis ore, dapes.

Antè

Antè Refectorium.

Comedentibus adsint;

Discus, Mensa, Tapes, Sal, Panis, Mappula, Sedes,
Fuscina, Cultellus, Cochleare, Cibaria, Potus.

Intrà Januam Clausura.

Posui ori meo custodiam. Psal. 38, 2.

Præcipit hoc S. T. sey Still! incede modestè;
S. monet, ut Sileas; T. monet, ut Taceas.

In alia parte Clausura.

Clausura cum Silentio, die machen mich zum Kloster/
Non solus istud sentio: Diß sagt auch Ordo noster;
Dach macht nit einen Mönch allein Tonsura vel Cucullus;
Da müssen drey Gelübde seyn / nam secus esset nullus,
Amictus Ejus fictus.

In prima Statione Peristylî sive Ambitus Claustralis

Vexilla Regis prodeunt. Hymn. de S. Cruce.

CruX Sacra præcedit, sequitur Chorus, indè recedit.
Talis Circuitus non erit illicitus.

In Regressu.

Peregrini sumus coram te. 1. Paral. 29, 15.

Stans peregrinaris, nequè sic à morte moraris.
Credis longinquam? mox experière propinquam.

Antè Superiorem Ingressum ad utrumque Chorum.

Benedicite omnes Religiosi Domino. Dan. 3, 90.

Musica grata nimis Concordia cordis & oris.

Si te non audis, te fraudas munere laudis.

S. Cypr. de
orat. Dom.

In Locutorio.

Extra Januam Clausura.

Sapiens verbis innotescit paucis. S. Ben. Reg. c. 7.

Anon. *Pauca loqui, sua verba coqui vult providus, O! qui
Has leges nescit, neque prudens esse patescit.*

Alibi.

Vanitatem & verba mendacia longè fac à me.

Prov. 30, 8.

Plus juvat os mutum, quàm vana fuisse locutum.
Sit cautum verbum, ne forsàn pungat, acerbum.

In Locutorio intrà Conventum communi.

Obmutui & humiliatus sum, & Silui à bonis.

Psal. 38, 3.

Pont. in
Att. bell. *Os serva neque res veras citò profer ad aures,*
In Verbis, Ubi res postulat, esto brevis.

Alibi.

Anon. *Custodite vos à murmuratione &c. Sap. 1, 11.
Os digito vela, ne sit tibi multa loquela:
Quæ mala sunt cela, neque prodeat ore querela.*

Notand.

Cætera structuras signabunt metra futuras,

Præstante Deo, CoMite Vitâ, profICiente nerVo.

Incole præsentès, sed fursùm quære manentes;

hInC ItVr aD astra, tVtIsslMa Castra.

ANTE

ANTE CELLAS UTRIUSQUE DORMITORII,

Supra Refectorium extruendi.

Ad Venerab. Sacramentum.

Memoriam fecit mirabilium suorum. Psal. 110, 4.

Conficit in puncto Corpus cum Sanguine juncto
Mystra, Ceresque perit, dum Caro viva subit.

Intus.

*Caro mea verè est cibus & sanguis meus verè est
potus. Joan. 6, 56.*

Permanet albedo Panis, Vinique rubedo,
Sed CHRISTUM credo, quod bibo, quod vel edo.

Ad Ss. 5. Vulnera Christi.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris.
Isa. 12, 3.

De Venis rubris Scaturit fons ecce ! salubris.

Qui sitit accedat, potet : Egenus edat.

Intus.

In quo est salus, vita, & resurrectio nostra.

Missal. Rom. & Cist.

Ex nihilo fecit te, morte deinde refecit

Rector terrarum : Credis id esse parum ?

Ad Ss. 3. Reges C. M. B.

Videte vocationem Vestram Fratres. 1. Cor. 1, 26.

Regibus in stella patuit Bethlehemica Cella,

Præbuit Illa ducem, Divina vocatio lucem.

*Intus.**Ut Filii lucis ambulate. Ephes. 5, 8.*

Exemplo Regum, post CHRISTUM curre Strategum.
Ad Coeli castrum radians te dirigit Astrum.

*Ad S. Hieronymum. Eccl. Doct.**Mittet Angelos suos cum tuba & voce magnâ.**Matth. 24, 31.*

Fio mihi tortor, dum verba tremenda recordor:
Surgite mortales! Vos Judicis evocat Ales.

*Intus.**Memorare novissima tua. Eccl. 7, 40.*

Ut Sapias verum, memorare novissima rerum:
Mortem, Judicium, Proemia, Supplicium.

*Ad S. Franciscum Seraphicum Conf.**Stigmata Domini JESU in corpore meo porto.**Galat. 6, 17.*

Si foret ignotus, fieret per stigmata notus
Franciscus: Verum corpore signat Herum.

*Intus.**Noverim te, noverim me. S. August.*

Ex Patre Francisco coelos conscendere disco:
Agnitione mei, Cognitione DEI.

*Ad S. Brunonem Conf. Ord. fundatorem.**Judicium DEI est secundum veritatem. Rom. 2, 2.*

Funeris hoc uno mutatur fulmine Bruno:
Judicio justo, Scelerum reus, ardeo busto.

*Ex vita.**Intus.*

Intus.

Reddet unicuique secundum opera ejus. Matth. 16, 27.

Ex meritis vitæ dependent: Ite: Venite!
Fac benè dum vivis, post mortem vivere si vis.

Ad S. Paulum. 1. Eremitam.

Non est inopia timentibus Eum. Psal. 33, 10.

Palma dedit victum Paulo, frons ejus amictum:
Panem portavit Corvus, Leo corpus humavit.

Intus.

In nidulo meo moriar. Job. 29, 18.

Sic benè subfido latitans in paupere nido,
Hic nequè formido regnat neq; vana cupido.

Ad S. Antonium Abb.

Humiles Spiritu salvabit. Psal. 33, 19.

Q. Retia, quæ Dæmon tendit, quis quæso Palæmon
Prudens evadet? R. qui fugit, atque latet.

Intus.

Præterit figura hujus mundi. 1. Cor. 7, 31.

Ne tibi fors subitanea mors nimis horrida sit fors,
Disce, quid es? quid habes, tua spes est labilis & res.

S. Bern. ad
Rain.

Ad S. Christophorum M.

Intrate per angustam portam. Matth. 7, 13.

Christophorus magnus ferro jugulatur ut agnus:
Astra volens tutus penetrare, fit antè minutus.

Intus.

Qui percussus aspexerit eum, vivet. Num. 21, 8.

Ectypa nostra piè placeat tibi, sæpè videre:

Quo sunt visa die, non morte malâ moriére.

Ad

Ad S. Alexium Conf.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei. Psal. 83, 11.

Tempore felici multi numerantur amici,
Sempèr verò fidem servat, DEUS omnibus Idem.

Intus.

Ama nesciri. S. Bern. Serm. 3. in Nat. Dni.

Vive Deo gratus, toti mundo tumulatus,
Crimine mundatus, semper transire paratus.

Ad S. Maurum Abb.

Jube me venire ad Te supèr aquas. Matth. 14, 28.

Res nova! pessundas undas, ô! Maure, profundas.
Scilicèt haud credis liquidas, quia cœcus obedis.

Intus.

Mihi, adherere Deo bonum est. Psal. 72, 28.

Hoc mundo spreto, cui deditus antè fuisti,
Pectore cum læto, juga tolle suavia CHRISTI.

Ad S. Mariam Magdalenam.

Maria optimam partem elegit. Luc. 10, 42.

Magdalenam luctu plenam Imitare Incola!
Ut post vitam hanc finitam Gaudeas per sæcula.

Intus.

Remittuntur ei peccata multa. Luc. 7, 47.

Quæ malè fecisti, deplora pectore tristi;
Laus in fine Sonat; Virtus mercede coronat.

Ad S. Lutgardem V.

*Ut sugatis, & repleamini ab ubere consolationis
ejus. Jsa. 66, 11.*

Potum

Potum divinum, plenum dulcedine vinum.

Lutgardis fluxit, quod *Christi* vulnere fluxit.

Intus.

Cum Illo omnia nobis donavit. Rom. 8, 32.

Quàm benè confortat, Cui JESUS nobile cor dat?
Non dat cor tantum, sed Se cum Corpore quantum.

Ad S. Scholasticam V. Sororem. S. Bened.

Quorum mens una semper in Deo fuerat.

S. Greg. in vita S. Bened. c. 34.

Fratri tam similem vix credo fuisse Sororem,
Unius humoris, candoris, amoris, honoris.

Intus.

Consurge, lauda in nocte: in principio Vigiliarum.

Thren. 2, 19.

Manè DEUM lauda, consurgens sicut alauda:
Nocte parum pausa; Satanæ sint ostia clausa.

Ad S. Francham V.

Qua libertate Christus nos liberavit,

Galat. 4, 31.

Non fuit in Francha cordis devotio manca.
Libera servivit Christo; dum Claustra subivit.

Intus.

*Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo
sunt. 1. Joan. 2, 15.*

Vanus amor mundi præbet causam pereundi.
Quod breviter durat, quis prudens quærere curat?

*S. Bern. ad
Rain.*

Ad S. Galganum Eremit.

Bonum est homini sic esse, 1. Cor. 7, 26.

Præ Sponsâ demùm petiit Galganus eremum.
Illa priùs placuit : charior ista fuit.

Intùs.

Viriliter agite, & confortamini, 1. Cor. 16, 13.

Quam semel elegi, constantèr inhæreo legi,
Illecebras olim, quas sprevi, quærere nolim.

Ad B. Eugenium PP. III.

*Magna prorsùs, & rara virtus, Humilitas hono-
rata. S. Bern. hom. super Missus est.*

ETGENIO nomen, Papatùs fecerat omen;
Non fuit inflatus, licet ad sublimia natus.

Intùs.

*Consideratio facit honoris contemptorem in honore
etiam ipso. Id. de Consid. l. 2. c. 5. ad Eug.*

Vani splendoris fuit, & contemptor honoris:
Nunquàm Vertumnus, Bernardi verus alumnus.

Ad B. Nivardum. S. Bernardi Germanum.

*Omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora,
ut Christum lucrifaciam. Phil. 3, 8.*

Vos rapitis Cœlum, mihi vultis relinquere cœnū?
Est mundus nequam; partem non dividit æquam.

Intùs.

Intus.

Beati pauperes Spiritu. Matth. 5, 3.

Quàm miser est, & erit, qui mundi prospera
quærit? S. Bern. ad
Rain.

Est dives verè, qui cœlica quærit habere.

Ad B. Richalmum V. Abbatem Spec. Vallis.

Locutus es in visione Sanctis tuis. Psal. 88, 20.

Non fuit ophthalmus meditans divina Richalmus,
Jamque fide plenâ Cœli spectabat amœna.

S. Bern. ad
Rain.

Intus.

Non potestis Deo servire, & Mammonæ.

Matth. 6, 24. Luc. 16, 13.

Non benè conjungis flores, & aromata fungis,
Nec tenebras luci, deliciasque Cruci.

Ad omnes Sanctos & BB. Ord. Cisterc.

Vobis olus, cibaria fuere vel legumina.

Breviar. Cisterc. in Hymn.

Mensæ cœlestis modò fercula lauta comêstis,
Quos fructus solus, quosve refecit olus.

Intus.

*Non declinabant, neque ad dextram, neque ad si-
nistram. 1. Reg. 6, 12. & alibi.*

Sis memor effati : medium tenuère Beati.

Pfallendo, flendo, patiando, legendo, tacendo.

ANTE ABBATIAM

qVæ æDiflCata est, aVt æDiflCanDa

Ad S. SALVATOREM.

Bonitatem, & disciplinam, & scientiam doce me.

Psal. 118, 66.

B. Nicolaus
Abb. Villar
in fasc. Ss.

In Prælatura portatur Sarcina dura
Quæ vigili curâ conturbat pectora pura.

Intus.

*Argue, obsecra, increpa, in omni patientia & do-
ctrina. 2. Tim. 4, 2.*

Sis speculum Cleri, Pastoris Regula veri;
Mulce, coge, feri, fac amari, facque timeri,
Fac non instar Heri, sed Dispensator haberi,
Si vult turba queri cum causa, disce mederi,
Hac sine quando queri tentat, potes inde moveri;
Noli terreri, neque desine jura tueri.

Ad varias Virtutes emble- & lemmata ibidem.

Ad Fidem.

Conciliis Credo, nec ab his vel jota recedo.

Ad Spem.

In Bonitate Dei, stat mea summa Spei.

Ad Charitatem.

Dilige; mandatis fiet amore satis.

Ad Paupertatem.

Pauper in orbe jacet, sed super astra placet.

Ad

Ad Castitatem.

Casti placent Superis : Turpia linque feris.

Ad Obedientiam.

Illuc ire lubet, quod Deus ire jubet.

Ad Iustitiam.

Appendo stateram, defendo machaeram.

Ad Fortitudinem.

Hæc sola coronat, & præmia donat.

Ad Temperantiam.

Temperata sunt amata.

Ad Prudentiam.

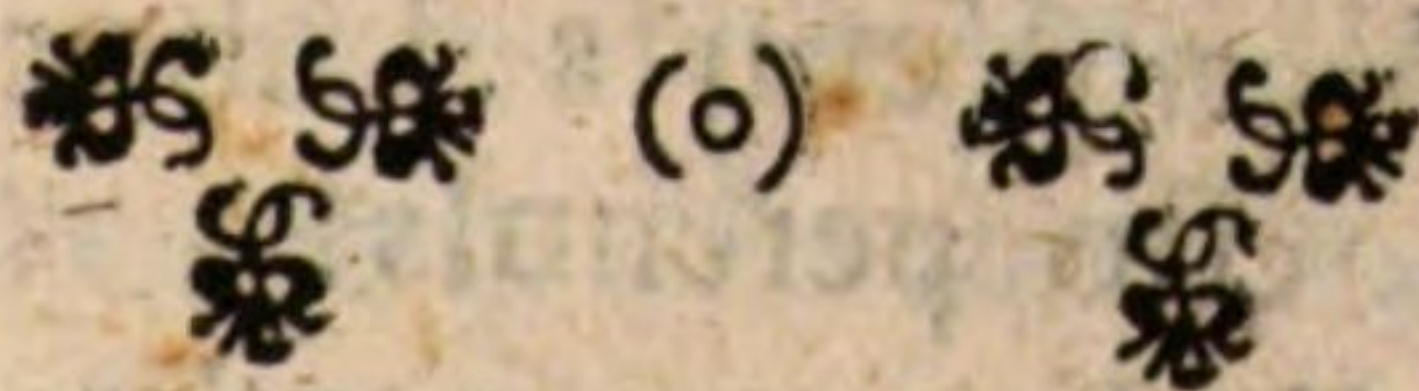
Præsentia cura, perpende futura.

Ad Patientiam.

Talia posse pati, soli meruere Beati.

Ad Pacem.

Pax optima rerum, Lux alma dierum.

AD VI. JANUAS INTERIORES
TURRIS ARCHIVALIS EXTRUCTÆ
ANNO, UT SEQUITUR.

(1) IVs VetVs, Vt VIgeat, serVo: (2) DoCV-
Menta LoqVantVr.

(3) His Domini signis (4) pellatur noxius ignis,
(5) Ne rodant mures, (6) ne tollant, arceo fures.

*In librum Copiarum quinquennali labore R. P. Ri-
chalmi Stöcklein Schönthalensis Professi ex Originalibus trans-
sumptarum, & à D. Petro Handel J. V. Lto, &
Not. Pub. Vidimatarum.*

Ad Lectorem Epigramma I.

Produnt gignentis mores, vultumquē Parentis
Liberi, & Archetypum plus Liber iste suum:
De verbo ad verbum primævo Copia Scripto
Concordat, Petri testificante manu. pp.

Epigr. II.

Jo. 20, 25. Vidimus: audito Thomas non credidit: ast Tu!
Vidimus: inspecto, credo, fidelis eris.

Epigr. III.

DVM VIX qVINqVennIs Labor hIC fVIt,
esto perennIs!

Qui legis ista fave, commaculare cave.

Hym. in
festoCorp.
Christi.

genItorI genItorqVe, eXeVntI ab VtroqVe
CoMpar slt LaVDatIo!

In librum Jurisdictionalem operâ V. P. Anselmi

Reſſer Cancellariæ Præſidis renovatum,

anno ſequenti.

LibrI aD LeCtoreM præfatlo.

Hos ſerVa teſtes, ſi Viſ tVa IVra tVerI;
VoX aVDIta perIt, Littera ſCrIpta Manet:

Littera muta quidèM, ſed multa docentur ibidèM.

Huic; qui fortè negat, dic: documenta legat.

Aſt ſcripto ſoli totum committere noli:

Uſus ſi deerit Juris, abuſus erit.

Pro vigilaturis ſcribuntur dogmata juris,

Mox ubi connives, ſunt tua Jura nives.

Objice te telis, ſta firmus, & eſto fidelis,

Si ſcriptum in Coelis nomen habere velis.

Conventis, pactis, contractis ſtetur & actis.

Qui negat, ut ſit pax, noſcitur eſſe rapax.

Multa poteſt Jus, ^{2 1 3}Viſ plùs: ipſa pecunia quodvis,
Deniquè juſta tamèn caula triumphat. Amen!

poſuiſti nos

In ContraDICTIoneM

Vicinis noſtris.

Pſal. 79, 7.

Ad fontanam aula, ſivè Cænaculi inferioris reparati;

& hiftoriam Evangelicam Chriſti à Joanne Baptizati.

Benedicite fontes Domino. Daniel. 3, 77.

Purior extat aquis: quis? Is.

rVrlor eXtat aqVIs, fontes baptIsMate fanat:

Corpore DIVIno, VirgIneoqVe LaVat.

Ad

Ad inferiorem cuppam.

2. Reg. 14. *Omnes in terram dilabimur instar aquæ, (Echo) quæ non remeabit : (Echo) abit.*

Ad mediam.

Non admitto superfluum.

Ad supremam Concham ex stanno tripartitam, aquas per 36 labia circumquaque fundentem.

(1) *Ut lapsu graviore ruant, (2) tolluntur in altũ.*

(3) *Excipimus lapsas, (4) porrigimusque datas.*

(5) *Guttæ transibunt (6) quæ nunquam fortè redibunt.*

(7) *Quantum vis hauri, (8) tempus & unda fluunt.*

(9) *Undè venitis aquæ? (10) quò, quæso, tenditis? ajunt:*

(11) *Nascimur Oceano; (12) mergimur Oceano.*

(13) *Unde venis? quò tendis? homo! (14) sum conditus, inquit,*

(15) *Ex terra: (16) in terram, terra revertar homo.*

ANTE CANCELLARIAM.

Ad S. Yvonem, Presb. Conf.

Hic locus odit, amat, punit, conservat, honorat
Pravos, Justitiam, Crimina, Jura, probos.

Intus.

Recta judicate filii hominum. Psal. 57, 2.

O! Consultores: rectos attendite mores,
Publica privatis præponite commoda gratis.

Alibi ad imaginem S. Yvonis.

Juris Consulti sunt JCTi munere
veniunt (quò? nescio) multi;

In Coeli clivo Vos sibi jungat Yvo.

In statum Monasterii Sp. Vallis à P. Malachia

Sauer Cellario novitèr descriptum anno ut sequitur.

seMper pro Deo , & CœLo Laborantes:

Ehr sen GOTT

DeM ALLerhöChsten.

Præfatio.

Est virtus verbis, saxis, mineralibus, herbis,

Est & scripturis vigor; & custodia Juris.

Sunt ex natura valdè subtilia Jura,

Hæcque valent pluris quàm gaza recondita muris,

Subtiles fures ideò discernere cures.

In topographiam Monasterii æri incisam.

paX slt hVIC DoMVI	{	paX pLena slt IntVs &
		eXtra!
		VeLVt & faVtorlbVs
		elVs!
		slt paX qVoqVe faVsta
		Legenti!

In Audientia communis loco.

TitIUS & CalUS, MevIUS, SempronIUS ob IUS

Rixantur potIUS: Berta audit nomine pelUS.

Hi nunquàm cessant, quin bella molesta facessant.

Antè Bursariatum.

sivè habitaculum Cellerarii majoris.

Ad B. Gerardum S. Bernardi Germanum Claræ Val-
lis Oeconomum.

Sic transeamus per bona temporalia, ut non amit-
tamus eterna. Eccl. in officio Dom. 3. post. Pentecost.

G

Ne

Ne vacuum detur, naturæ lege cavetur;
Sacculus impletur, si spes supèr astra locetur.

Intùs.

Frater qui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma.

Proverb. 18, 19.

Quàm benè Bernardus concordant, atque Gerardus!
Iste ministrabat, Divinis Ille vacabat.

Antè Subbursariatum Cellerarii min:

Ad S. Adauctum Mart. 30. Aug.

Priùs sedens computat sumptus, qui necessarii sunt.

Luc. 14, 28.

Qui plus expendit, quàm Cassa, heu! cassa rependit,
Non admiretur, si paupertate gravetur.

Intùs.

Nolite cor apponere, Psal. 61, 11.

Ne tibi terrenum noceat, fiatque venenum;
Cor non apponas; superas inquire coronas.

Alibi.

*Ad annum, quo media pars ædificii Conventualis unà cum Biblio-
theca & Infirmitorio absoluta fuit.*

LVDVs fortVnæ, LVX, aVt faX, forMaqVe
LVnæ

CresClt, DeCresClt, stablLIs spLenDesCere
nesClt:

pLenas, non pLenas Ea Denotat ære CrVMenas.

Antè Pistrinariatum.

Ad S. Philippum Apost.

Undè ememus panes, ut manducent hi? Joan. 6, 5.

Ne

Ne desit panis, cumulat DEus horrea granis,
Et facit ex furno nos vesci pane diurno.

Antè Panarium.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè.

Luc. 11, 3.

Panes exora, simul & pro pane labora.

Absit, ut ignavis assa feratur avis.

Wer da nicht will arbeiten; mag gleichwol Hunger leiden.

2. Thessal. 3, 10.

Intùs.

Fructus justitiæ in pace seminatur. Jac. 3, 18.

Quod sibi quisque seret præsents tempore vitæ,

Hoc sibi quisque metet; dum dicitur: Ite: Venite. *Matth. 25.*

Antè Præfecturam vini.

Ad S. URBANUM P.P. Mart.

Est pro letitia, non ebrietate creatum, Eccli. 31, 35.

Disce sub Urbano vinum potare pianò,

Quod vel Pagano prohibetur ab Alcorano.

Intùs.

Exultatio animæ & cordis vinum moderatè potatum. ibid. v. 36.

Cum Sapiente notes, ut cum moderamine potes:

Est Bacchus sanus, quem dat avara manus.

Antè Cellam dispensatoriam.

Q. Tu! mihi divina: quæ det bona vina popina?

R. Ad Signum Tauri diverte: salubritèr hauri.

OCHS, quæ sit justì bonitas intrinseca musti

Mox discernit Odore, Calore, Humore, Sapore.

Antè aliam Cellam propè Pistrinam.

Hæc tria: COS: Color ac Odor, & Sapor exhilarant Cor.
COS Oculos, Nares, Os, recreatque mares.

*Antè Cellam subtùs novas ades Officiantùm extrà Monasteriù
septà anno 1700. extructam.*

Q. Cur olim soles, latebras MoDò baCChe! requiris?
R. Te fugio. Q. quare? R. me jugulare cupis.

Alibi.

Me genuit Collis, tumulabor denique collis;
Omnes me laudant, licèt arcto carcere claudant.

Intùs.

gerMen De baCCCho

■ Monte aD CeLLas (& aD CarCereM.)
■ CeLLa aD Mensas; è Mensa aD CoLLa.

Ad diversa Dolia.

Cos acuit ferrum, licet exsors ipsa secandi:
COS acuit sensus, ingeniumque polit.
Cos hebetat ferrum, si non prudenter adaptes,
Vos hebetat Vini COS agitata nimis.

Exhilaro, Macero, Conforto, Refrigero, Poto
Méntem, Pulmones, Ilia, Corda, Iecur.

Piscis, anas, cancer, cos, amphora, navis, & anser,
Spongia, rana, salix semper aquosa volunt.
Cantor, Scriba, Faber, Coquus, Histrio, Ludimagister,
Aedituus, Pictor dulcia vina colunt.

Me benè purgatum vitio, virtute probatum
Aediculâ stulti tamèn audent claudere multi.

Nunquàm

Nunquàm Germanis placuit convivere ranis.

Das heißt : Die Teutschen trincken gern/
Das Wasser fliehen sie von fern.

Aenigma.

R: Canibus dona : Solet R. corrumpere Vina;

Nulla salus homini potanti sæpè salutem.

Ad cellam Cerevisariam.

Laudatur simplex Vinum, Cerevisia duplex:
Est bona duplicitas, optima simplicitas.

Q. Optima cur feli creduntur vina fideli?

R. Beym Wein die Kaß nur tragt und fragt:
Dann Milch/ und Kaß ist ihr Gefràß
Den Wein wird sie wohl spahren/
Den Kaß für sich verwahren.

Antè, tibi mea sunt ficienti viscera clausa,
Hinc, ut Bojus ait; post mea terga bibe.

NB. Das Faß ist am hinderen Boden anzuzapffen.

Q. An fuit ? an justum sine musto præcoce Vi-
num?

R. EXtltlt; & NVptos In eo potaVlt IesVs.

QVoVe parens Vlrgo nVptlls InterfVlt anno. Joan. 2.1.
& 2.

De VIno CoMpVnctIonIs. Psal. 59, 5.

Dulcia non meruit, qui non gustavit amara.

Q. Dic mihi : quo verum tulit anno vitis acetum?

R. Anno præsentl De botrls CreVlt aCetVM.

Q. Ein Wein/ doch niemahls Most:
Wein-Essig ohne Wein/
Kann diß auch möglich seyn?

R. GOTT macht' es/ und der Frost.

Anno 30.

und 1713.

vita S. Bern

Ep. Vicenf.

fasc. fs. ord.

Cist. l. 2.

dist. c. 9.

Num. 13. 24

Dolia tergeminis implevit multa racemis

Bernardus: Tantas neque Moses viderit uvas,

De Torrente Botri Chanaan Hebronque referri.

In VINVM De CICONIA.

Dat mihi cognomen Cistercius ales, & omen,

Gaudens albo-nigros in turri ponere pullos.

Se potat modicis sitibunda Ciconia lymphis,

Potat nos verò flavicolore mero.

Antè DO LIVM prInCIPa LIVS

Capiens 42. plaustra. Urnas 504. Mensuras 32256. secundum

Dioptram Jagustanam; Heilbronnensem verò.

plaustra 63½.

De CIMO OCTAVO IVNII

compositum.

Une Citadelle, laquelle s' appelle

Du pais bas. N' y touchez pas.

C' est qu' avertit Le Tonnelier.

sVbterranea, & MVnIta BaCCHI resIDentia;

Vt DefenDat abhInC sVbDIta teCta sibi.

Ingreditur blandè, sed in novissimo mordebit ut Coluber.

Prov. 23, 32.

Ligneus unus equus potuit subvertere Trojam.

Sternemus plures, qui nos nimis ore lacesunt.

10. Præ-

10. *Prædicamenta Bacchi.*

Subst. quant. Rel. qual. actio pass.
Vinum Tres Socios Generosum Fecit Aduſtos.

loc. temp. situs. habitus.
Sub diò De nocte Iacent vix ſemi-Togati.

Ad duo Vafa ovalis formæ ſecùs introitum Cella.

Nil ſub ſole novum, niſi fortè recentius ovum.

Ex quo ruſellus fit ſorbilis ore vitellus.

Ecce! manu factum, neque multo verbere fractum

Ovum; de reſtâ liquidum pete, nulla comeſta.

Ad bibuli votum novit concedere potum.

Ad 12. majora dolia in Wimmenthal

12. menſibus & ſignis Zodiâci inſignita, quæ nimirum.

Sunt: Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
Libraq; Scorpius, Arcitenens, Caper, Amphora,
Piſces.

Ianus, Februa, Mars, April; Majus, Juniusque
Iulius, Auguſtus, Septem: Octo: Novem: atque
December.

(1) Pocula Janus amat:	(2) Februarius, areo; clamat
(3) Mars gaudet vino:	(4) dat Aprilis, aitque: propino.
(5) Siccum Majus odit	(6) Juniusque bibalia prodit.
(7) Julius eſt propè vas	(8) Auguſtus decoquit Uvas.
(9) September muſtum	(10) dat vinum October aduſtum.
(11) Pôcla November amat	(12) Decimus nec jota reclamât.

Con-

Conclusio.

Ver, Aestas, Autumnus, Hyems bacchatur & Añus.
Hebdomas & Mensis: sic transit vita forensis.

Quâ tandèm metâ se finiet ista Diæta?
Ex vino, & Dinâ nascetur plena ruina.
Hac ex Sentinâ stultorum plena Popina.

*Ad Vineam Ciconianam post justum sæculum novi-
tèr excultam, S. Joanni Evangelistæ sacratam, pèr
statuam Ejusdem portæ super impositam.*

Offic. Miss.
in Parasce.

Manna De CœLo pLVI Vobls.

Largis Hunc annis benedictio sancta Joannis
Montem perfundat, Cui laus ex Valle redundat.

*Ad Turrim sivè speculam, in cujus fastigio
Ciconia residet.*

Isa. 5, 2.

Juxtâ scripturam dat Vineâ nostra figuram:
Turrim habet in medio densâ circumdata sepe.
Fur tamèn è medio tollit nova germina sæpè.

*Ad Vineam S. Benedicti novalem, sub ejusdem Nomine &
Effigie initiatam.*

Antè portam inscriptio.

Plantat homo, Cœlumq; rigat; Dat CresCere nVMen.
Tu fructum benedic, ô! Benedicte Pater.

Paulò inferiùs.

teMpestas, granDo, boreas, CataraCtaqVe no-
stros,

Te Patre Patrono, non tentent tangere botros.

Ad

Ante Coquinam Abbat. & Conventus

extructam anno 1691.

Tu das escam illorum in tempore opportuno.

Psal. 144.

Manna, cibus vitæ præcelluit ollapatridæ.

Illud in ore dabat, quod orexis edentis amabat.

qu. QUID CoqVVs Vrebat (peto:) Manna qVo-
Vsque pLVebat?

Sive quid affabat, dum Cælum ferèla parabat?

Aut (ô! fors felix) cùm decidit assa coturnix?

R. Ollas quærebat, quamvis focus igne carebat:

Allia deflebat, carnes in mente coquebat:

Murmure condivit, fontes à Mose petivit.

Interiùs.

Exod. 16.
& 17.

Hic uritur, atque secatur. Punctim Cæsimque necatur.

Feria nulla datur, licet ipsum Pascha colatur.

Pars in frustra secant, verubusq; trementia figunt,

Virg. *Aen.*
1.1.

— Frustra vel elixant ferventibus ollis.

Pascunt mortales, Quadrupes, Sata, Piscis, & Ales:

Absit, ut in tales vertamur mente, sodales!

Sic, quod obit sylvas, tenues quod pervolat auras,

Quod natat in fluviis, sepelitur vortice ventris.

Vivimus ex pecudum morituri mortibus ergo.

Alibi.

Si cibus in corpus convertitur esus edentis,

Esse cave salpam; Salpa vel esse cave.

Ante Cellas Coquorum.

*Dialogus Cellarium inter, & Coquum & Procura-
torem supervenientem.*

Da mihi de coctione hac rufa. Gen. 25. 30.

H

Cell.

Cell. Da mihi de perna, tibi tunc dabo vina phalerna.

Coq. Opportunus ades: sitio; farcimina tolles.

Cell. Gibst du mir ein Wurst/ so lesch ich dir den Durst.

Proc. Illiquidum si cum liquido confundere fas est?

En! so macht die Zech nicht ohn den Würth:
Ein gleiches Recht mir auch gebührt.

Coq. Die Etappen gib ich her. *Cell.* Ich verlang nichts mehr.

Proc. Gebe was du hast/ Ich lad mich auch zu Gast.

Vor denen zwey Kuchen-Läden.

I.

Wer da hereingeht/ dem es nicht ansteht/
Der schaue zu/ was man ihm thu'.

Kommt er in unser Gränz ohn unsere licenz/
Der wird an Stoc gestängt zu seiner poenitenz.

Die Straff & Wein ergängt; doch ohne consequenz.

II.

Erwartt dein Part drauß vor der Thür/
Dann man verfährt hier nach Gebühr.

Trag nur Gedult/ sey ohn tumult;
Sonst wird dir halb geschmalzt /

Die Suppen gar versalzt.

III.

Wo man einen wird erhaschen
In der Kuchel bey dem naschen

Der bekommt ein Maultaschen
Oder ungebrannte Aschen.

statVtVM anno, qVanDo CVLIna eXtrVebatVr

Antè Armarium Conventus.

Venite ad me omnes, qui laboratis. Matth. 11, 28.

Servo quod inclusum, Communem servit ad usum,

Dum (velut est moris) certis labor imminet horis.

Reg. S.
Ben. c. 48.

Ante

Antè Exercitatorium Spirituale.

Ad S. Mariam Ægyptiacam Pœnitentem.

Meditabor ut columba Isa. 38.

Pro via purgativa.

Curas terrenas multo cruciamine plenas
Funditùs evellam, vitiorum germina pellam.

Pro via Illuminativa.

Replevit totam domum, ubi erant sedentes. Act. 2.

Implet amatorum Paracletus corda suorum,
Qui bona sectantur, meditantur, mente levantur.

Pro Via Unitiva.

O! sancta anima; Sola esto. S. Bern. Ser. 40. in Cant.

O! beata solitudo. Sola tu beatitudo
Gustans coeli gaudia.

Corn. Mu-
sius M.

In angello cum libello Vana Sperno, corde pello
Strepitus & rædia.

Vit. Tho-
mæ de
Kemp.

ANTE NOVITIATUM.

Ad S. Mariam in templo præsentatam.

Post te curremus in odorem unguentorum tuorum. Cant. 1.

Quisquis amat Christum, mundum non diligit istum, S. Bern. ad
Sed quasi fætores, illius spernit odores. Rain.

Intùs.

In laboribus à juventute mea. Psal. 87.

Magnos proventus referet benè culta Juventus:
Multos defectus patietur cana senectus.

*Alibi.**Noli respicere. Gen. 19.*

Respicens retrò non est satis aptus aratro.

Christus ait; prorsum: Satanas ait: ito retrorsum.

*Ante Musæum.**Ad S. Catharinam V. M.*

Sancta Catharina, Imple nos doctrinâ.

*Intus.**Scientia Sanctorum prudentia. Prov. 9, 10.*

Si juvat abstrusis animos intendere Musis,

Sacras quæso! magis dilige, quidquid agis.

*Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum**Joan. 17, 3.*

Quisquis amans artis solet impallescere chartis,

Artem vivendi benè calleat, & moriendi.

*Ante Hospitium.**Hospes fui, & collegistis me. Matth. 25, 35.*

Hospes dulcis, ave! te cernere dico, Suave.

Si contenteris, dulcior hospes eris.

*Intus.**Hospitales invicem sine murmuratione. 1. Pet. 4, 9.*

Hospes ut excipitur, sic non minùs excipit Hospes.

Hic manet, ille migrat: Debet Is, Iste ligat.

Hospitis in mensa vultum non fercula pensa.

Dat benè, dat multum, qui dat cum munere vultum.

Sunt tria, quæ bona sunt, & si præconia desunt,

Actu quando quidem dat proba certâ fidem.

(1) Quod bibo dulce merum. (2) Sapiens quod inaudio
Verbum.

(3) Qui, quoties opus est, Verus amicus adest.

Alibi.

Si gulam non satias,	Sis memor paupertatis:
Verticem non quatias;	Cibaris enim grati.
Solve Deo gratias	Pro donis tibi datis.
Unum nobis facias.	Fave : & fecisti satis.

Ad privata, nec non communia loca Conventus.

Ad N. Exorcizastum.

Secretum custodi.

Anonymi caligas Satanas irrupit obefas:
Non simplex Dæmon fuit; at plus: seV CaCoDæMon

Intus.

Vestigia fæda reliquit.

Non ita pulsatur: magis hoc Beel thure vocatur.
Ecce ! tibi nubit, femora quandò subit.

Ad Culianum.

Malum necessarium.

Nunc stas antè Lares Culiani : comprime nares;
Si natura tamen monet, ipsi ferto levamen.

Intus.

Ex signo res.

Nasus monstrabit, quod Visus sæpè negabit,
A fœtore locus noscitur, igne focus.

Ad Arrium & Judam Isc.

Malæ causæ malus exitus instat.

Viscera latrinæ legat, turpique fodinæ
Impius Arrius ; Tàm fuit Ille pius.

H 3

Intus.

Intus.

Medii crepuere veneno.

Arrius Judæ sequitur mala fata (palude
Exceptâ) pendens Iste, sed Ille sedens.

Curia & Hospitium sequentes accommodabunt.

Ad Momum.

Nosce te ipsum:

Istius esto Domûs Inspector & Incola Momus,
Utpotè nare sagax, sed magis ore procax.

Intus: ad Zoilum.

Est taxa communis. quâ nullus immunis.

Zoile! dum taxas homines, ceu rana coaxas,
Ad portam hîc sedeas; ut, quod agas, habeas.

Ad Pilatum.

Semper miserabilis exul.

Pontius in Credo: venit cum nomine foedo,
Nunc de jure pari cupit inter tecta locari.

Intus.

Summarie, de plano, & sine strepitu.

Hîc foribus clausis privatis fungere causis,
Ceu Judex, Actor, Testis, Reus, aut Malefactor.

Ad sepulchrum Mahumetis.

Talem talia thura decent.

Ad Mahumetanum si vis secedere Fanum,
Pone super tumulum munera more canum.

Intus.

Ad majus malum evitandum.

Est tibi concessum; fac ibi cum Ventre recessum.
Attamen hoc præsta, ne clausula desit honesta.

Ad

Ad Saulem Hebræum.

Asinus in puteum cadens, & sus in volutabro luti.

Sabbata prisca colis Saul! hinc cum surgere nolis;
Sabbata nostra quidè paritèr celebrabis ibidè.

Intùs.

Secretum roverentèr habetur cum S. U.

Salvo respectu: semper (memorable lectu!)
Mentio de me fit. Tantùm reverentia crevit!

Alibi.

Non continetur lege necessitas,
Necessitatem commoditas decet,
Morumque honestas; Munda mundis
Omnia, quæ sine teste fiunt,
Sed non honestè (nam prohibet pudor)
Spectare vel spectarier expedit.

Ad Luciferum.

Morbos Asa fætida pellit.

Aegrè nemo feret, mihi si Cacoethes adhæret,
Culpâ namquè vaco, nostra habet antra Draco.

Intùs.

Quid cum pavone superbis?

Ut malè Laser olet, sic & laus propria sordet.
Quæso quid es? Coenum; Quid eris? vas stercore plenum.

Ad Fœnile Monasterii exustum.

(Flammis, ne ulteriùs grassarentur, mirabiliter sopitis) de novo
extructum, & Cruce S. Benedicti insignitum. an. seq.

Qui dat jumentis escam ipsorum. Psal. 146.

Me

Me faX eXVsslt : beneDIctVs sVrgere IVsslt,
 hlsqVe plls signls † eXtrVXlt : noXIVs Ignls,
 Ne repetens angat, nostra horrea, foenaq; tangat.

*Ad Fontanam majorem interioris atrii,
 Cujus Columnæ & apici statua S. Bernardi insistit.*

An. nativ.
 S. Bernardi.

proManat eX Castro, fontanls.

An. fundat
 Monast.

AMœna CLaVstra Irrlgat.

Schönthal.

An. erecti-
 onis statuæ

Magno bernarDo haC ICone
 parentabat F. B. A. S. 1699.

Ad aliam Fontanam, & aquæ beneficia.

Abluo, Poto, Rigo, Coquo, Mollio, Proveho, Gyro.
 Sordes, Ora, Solum, Sata, Dura, Ratesque, Molasque.
 Extinguo, Salvo : Flammæ, Baptismate Sacro.

*Dialogus inter spectatorem & Aquam
 ex Siphonibus deciduam, & intrâ meatus subterraneos
 se abscondentem.*

Sp. Cur latebras quæris? Aq. Facit evilescere Bacchus.
 S. Quin repetis Canam? A. Non sunt sponsalia semper.
 S. Vade ad Cauponem. A. contra me murmurat hospes.
 S. Mysta & Baptizans te postulat. A. Omnibus adsum.

Ad Tiliam Horti Conventualis.

Ad passus 75. in diametro, frondes expandentem.

Arbor honoretur, cujus nos umbra tuetur.
 Perstet amor pacis sub frondibus ejus opacis!

AD NOVUM COEMETERIUM.

statlo plls ManlbVs saCra, rltè beneDICta.

17. Septembris

sivè.

Locus, monumentorum novus, in quo nondùm quisquam positus fuerat, pro Fratribus & familiaribus defunctis preparatus.

Quod sumus, hoc eritis; fuimus quandoque, quod estis.
Quid? modicum cineris: tale Viator! eris.

Tendimus hùc omnes. Ovid. l. 10. Metam.

Cunctis ista terenda via est. Ovid. l. 3. Eleg. 8.

Mors ultima linea rerum. Horat. l. 1. Epist. ad Quint.

Surgite defuncti! stent coràm Judice cuncti!
Horum ubi sis memor, concutit ossa tremor.

S. Hjer.

EPITAPHIA.

*Religiosorum & Familiarium sub regimine
Rmi: & perquàm Gratosi Dni. D. Abbatis*

BENEDICTI *infra tricennium in Christo
defunctorum.*

*F. Lucas Röppl. Monacensis Bojus obiit anno 1684.
die ult. Augusti.*

Primitiæ mortis, nostræ vis esse cohortis?

De nostra ergò Scholâ primus ad astra vola!

I

Ven.

*Ven. P. Robertus Hartmann Clepsheimens. Ex-Prior &
Senior obiit Anno 1686. 17. Martii.*

Patre sub Hartmanno, qui dicto mortuus anno,
Disciplina stetit; Spiritus astra petit.

12375 486

Robur est Robertus: Coelo sit insertus!

*Ven. P. Candidus Gassenfayd Neostadianus ad Salam
Senior, obiit anno 1687. 24. Mart.*

Vivus erga Matrem Christi Candidum te præbuiisti:
Ipsa tibi suum Filium Monstret, oro, post exilium!

*R. P. Gerardus Plebelius Francofurtens. ad Mænum,
Parochus in Kessach ob. An. 1686. 29. Jun.*

Divus Bernardus sibi, germanusque Gerardus
Fatis cedentem sociabunt, spero, Clientem.

*Ven. P. Philippus Völcker Aschaffenburgens. Senior
obiit 1689. 7. Mart. at. 60.*

Not. cum *Seniores, Juniores Laudent nomen Domini. Psa. 148.*
ipso Senio- Qui post vitam hanc finitam Dona dabit homini.
re eod. An.

obiisse om- *Rel. F. Nivardus Eisenmann Amorbacensis - Neo-*
niū Junio- *Professus ob. An. preced. 8. Maji. at. 22.*
ré & simul

medioxi- * *Vos Cælum rapitis, mihi terram linquitis: Itis:*
mum. ut se- *Nec bené dividitis: me nisi suscipitis.*
quuntur.

*Ex vita B. *Vestra sequi fortis propero vestigia mortis:*
Nivardi. *Dissolvi cupio; vivere cum Domino.*

VeLVtI DIXIt, Ita qVoqVe faCtVM est.

R. P.

R. P. Gabriel Molitor Kizingens. obiit eod. anno
5. Decembr. æt. 33.

VentVre IVDeX sæCVLI
esto benignVs anImæ!

Hym. Eccl.
in Adv.

R. P. Hieronymus Allemann Miltenbergens.
obiit 1691. 14. Febr.

Diem Judicis supremi Et Judicii extremi
Quoties confidero Divo cum Jeronymo,
Corde toto contremisco, Tremefactus ingemisco:
Parce mihi, Domine! Passe pro me homine.

S. Hieron.

R. P. Ambrosius Molitor Herbipolens. tertiâ vice
Cellarius. Ob. eod. anno. 21. Aug.

Qui propè mille meri prompsisti plaustra, mereri
Quid poteras? Bibe jam Nectar, & Ambrosiam.

R. P. Ferdinandus Dürr Herbipolens. obiit eod.
anno. 4. Novemb.

Dum Claustro assuevit, meliori fine quievit.
Exiit Herbipoli, nunc petat astra poli.

Prænob. D. Joannes Philippus de Dienheim Familia-
ris, & Venationum Inspector. obiit an. 1694. 2. April.
sepultus in Aschhausen.

Notus est Dies & Locus Natalis,
Qui tibi coeperat esse Vitalis.
Non ità constat, an talis? aut qualis
Hora, Locusque sit tibi fatalis?
Disce proinde Viator mortalis!
Facere bona, recedere à malis.

R. P. Bernhardus Eckhart Oberstreyanus obiit
anno 1695. 26. Novemb.

Quantumvis duros frangit mors ariete muros:
 Fracta repentè ruit, quæ domus antè fuit.

LaVs DEO, paX VIVIs, reqVies Vltâ fVnCtlS.
 AMen!

Joannes Diemer Berlingens. Familiaris, & Agricultura
Inspector ob. 1696. 23. Jun.

Plurima jam quondam mandâsti semina terræ:
 Ipse etiam terræ mandatus denique Surgas,
 Centenumque feras cum magno fœnore fructum.
 In cœlo mete nunc, manuumque absolve labores.

2. Cor. 9, 6.

Wer da wenig wird ausſäen /
 Dem wird wenig auch eingehen.

Rel. F. Josephus Fölsch Donnersdorffens. Conv. Sartor.
ob. a. eodem. 3. May. æt. 83.

Quæ fecisti vestimenta, Tibi jam sint ornamenta!
 DEus pro Sartóriâ, vestiât te gloriâ!

VigILate, qVla nesCItIs, qVâ horâ DoMInVs
 Vester VentVrVs est. Matth. 24.

Rev. Dns. Christianus Seibert Bingens. Familiaris, Ex-
Parochus in Amrichshausen. ob. a. 1697. 12. Aug.

4956310711

Nos Christiane! Christianos instruis

^{2 8 1}
 Hac sorte, vivos mortuè,
 Omnes ad unum terminum concurrere,
 Hunc citiùs, illum Seriùs.

Sic

Sic currite, ut queatis comprehendere
Æterna Christi munera.

1. Cor. 9, 24
Ecclef. in
Hymn.

VnVsQVlsqVe reClplet à DoMIno, sIVè serVVs
sIVé Liber. *Ephes. 6, 8.*

*Rel. F. Bonifacius Mitnacht. Mergentheimensis Conv.
Ephippiarius. Obiit An. 1698. 9. Sept. in Festo Nativ.
B. M. V. circa medium noctis.*

Nocte ferè mediâ factus fuit undiquè clamor:
Ecce! venit Sponsus: Sponsa veni! urget amor.
sanCta DEl genlrlX erlt oMnlbVs AVXILIatrIX

*R. P. Thomas Derrer. Reinsdorffens. obiit An. 1698. 20. Dec.
in Vigil. S. Thomæ Apost. pridie anniversariæ
Professionis.*

Cum Thoma Thomas tria per solennia Vota
Nascitur, & moritur. Festa peracta nota!
non est, qVI possit resistere VoLVntatI tVæ,
DEVs!

tV enIM feClstI VnIVersa. *Introit. Miss. in Dom.
21. post Pentec.*

*Rel. F. Petrus Luz. Hüngensis Conv. Faber ferrarius obiit
Anno 1699. 16. Febr.*

Ne tua Petre! fides titubaret, ferrea sempèr
Tractâsti. Domino quis placet absque fide?
Juncta fides operi novit fabricare coronam:
Hinc saluum faciet, te tua Petre! fides.

*Laurentius Brunner Thalheimens. Familiar. Vietor, &
Vinea Procurator. ob. an. 1700. 3. Jul.*

*Descendi, ut inspicerem si floruisset vinea, Cant. 6, 10.
Isa. 34, 4. Ut folium adustum defluit de vinea,
Sic antè tempus, hominis vita decedit.
Mors DepasCet & hanC.*

*Rel. F. Alanus Bildstein Rattenburgens. Conv. Sutor obiit
Anno 1701. 1. Febr.*

*Calceus (esto novus:) non convenit omnibus unus:
Tu cunctis soleas Alane! quadrare solebas.*

DefeClt Caro Mea. Psal. 72.

*R. P. Angelus Langer Caadanensis Bohemus, obiit
anno 1702. 10. Aug. æt. 36.*

*Nomine Longus eras, brevis à brevitæ staturæ;
Longævo brevior sic tibi vita fuit.*

*Angelus Angelicum posthac victurus in ævum,
Angelus Angelicas gustet in ore dapes!*

*R. P. Nicolaus Ernst Aubensis in Ducatu Limpurgensi, obiit
anno 1703. 18. Jan. æt. 34.*

Seriùs aut citiùs metam properamus ad unam:

Ut benè consummes Seriùs esto labor.

Certa tibi Mors est, InCerta seD hora.

*Ven. P. Josephus Müller Gerolzhoffensis tertium Prior,
obiit anno 1703. 28. May.*

Omne trinum si perfectum, ut comüne fert adagium,

En! perfectum, ter evectum Prioratùs ad officium.

Qui sub annum cessit tertium.

Ædituus, Parochus Stephanus fuit unus & idem.
Hunc, aut hos Vespillo simul tumulavit in unum.

Missal.
Rom.

HVIC ergò parCe DoMIne!
Et ConCeDe ei reqVIeM.

*Rel. F. Casparus Gerard. Randerfackeranus Subdiac. obiit
eodem anno 18. Mart.*

Quæ quondam Caspar Puero donabat JESU,
Sanctas significant thurea dona preces.

2. Mac. 12.

Ut Machabæus ait: mens sancta est atq; salubris,
Defunctos precibus sæpè levare suis.

Si necdùm Caspare! fores purgatus ab igne,
Pro te Sancta precum thura cremabo DEO.

Mors IVnlores, & senes DepasCere
non Cessat. an te præparas?

*R. P. Malachias Saur Sesslacensis. obiit eod. anno pridie
S. Michaelis.*

Serm. de
obitu S.
Malachiæ.

Bernardo legitur Malachias Angelus esse;
Hinc illum Michaël ad sua festa vocat.

CVM beneDICtIs.

*R. P. Marcus Hardl Landspergensis Bojus obiit Parochus
in Oeden anno 1709. 27. Sept.*

Mors est Certa, ast InCerta
Vltæ nostræ Dispensatio.

Wie der Tod nur gar zu g'wiß/
Eben also ungewiß
Ist das End von diesem Leben/
Und der künfftig Orth beneben.

Mea

Mea hora CVnctis nota,
seD non Ita habltatlo.

Jeder weißt nunmehr mein Stund/
Keinem auffer mir ist kund /
Was für Land mir eingegeben /
In was Stand mein Seel mögt schweben.
hoDie Mhl, Cras tibl
Instat hæC Itlneratlo.

Wie die Ordnung heut an mir
Wird sie morgen seyn an dir;
Mußt den Rânhen auch anheben.
Gott mag niemand widerstreben.
CreDe, spera, qVð slnCera
slt aMorls operatlo.

Glaube/ hoff/ und liebe Gott/
Mach ein Tugend aus der Noth.
Wer sich so in Tod wird geben/
Kommt gewiß ins ewig Leben.

Mater Del, sanCtæ spel, Confer el tVæ gratlæ
perenne stllLICIDIVM.

Prænob. D. Bauzii obitum & Epitaphium vide sup. pag. 10.

*R. P. Christophorus Klug Rückerensis obiit anno 1710.
22. Martii.*

Uc sapias verum, numera momenta dierum:
Unum ex his restat, quod mortis iter manifestat.

reX treMenDe! peCCatores
In tVo CLarlssIMø orDlna paLatlo.

*Ven. P. Joannes Beger Aschaffenburgens. Senior & Sacerdos
Jubilæus obiit anno 1711, 4. Martii. æt. 79.*

Octogintà annis, minùs uno, vita Joannis
Dum stetit, hæc series nec fuit una dies.

Quandò per eventum datur annis vivere centum,
Horas, dico, suas talibus esse duas.

Psal. 89.
2. Petr. 3.

Mille annos David unâ pro luce notavit.

Vixerat ergò horam mortuus: ad de moram. ^{52 $\frac{1}{4}$.}
Hanc ità provectam puerilem crede senectam, ^{minut.}
Et similem flori: Tu! quoque disce mori.

EX LapIDE CLaMante,
forMaqVe CaDaVerlCa,
qVoD CVnctos ferlat Mors:
nVLLI qVoMoDò parCat.
qVàm propè sis ILLI: DICO repentè tibi:
passVM DIstas à LoCVLo.
VaDe, & DefVnctI reCorDare.

*R. P. Albericus Knaubes Hartheimens. obiit eod. anno 16.
Sept. primus suo funere novum Cæmeterium initiavit.*

NOVI CœMeterII rltè beneDIctI
flnes, prIMVs InCoLa IngreDI eLegIt.

Dum anno millesimo	Et septingentesimo
Insupèr undecimo	In Septembris decimo
Pariterquè Sexto die	Obdormivit planè piè
Dictus Pater Albericus,	Cui DEUS sit amicus,
Clemens & propitius;	Vivat ut feliciùs.

*Ven. P. Amadeus Brezigheimer Miltenburgensis, Senior
& Jubilæus Profess. Parochus in Westernhausen obiit
eodem Anno 4. Octob. æt. 73.*

Morte LICèt nVper DeLetVs ab atrâ,
VerVn-

VerVntaMèn præDICare non Cessat
De tVMba, & LoCVLo præsentI.

Lapsus ProtoParentum, & inde secuta mors.

Programma AMADEUS.

^{1 4 3 7 6 2 5}
ADA! SUME fugam! latet ingens anguis in herba.

^{7 6 3 4 5 1 2}
A fructu vetito, SUADEAM, ut abstineas.

^{4 1 7 5 6 3 2}
Siccinè DAS EVAM tecum damnarier, & nos?

^{5 6 1 2 3 7 4}
EVA MAS Debet cautior esse sua.

^{5 6 1 4 3 2 7 5 7 6 3 4 1 2}
HEU! ADAM Sequitur malè SUADAM labilis Evam,

^{4 5 2 6 1 7 3}
Et mortis tanDEM VASA paravit edens. *Psal. 7.*

^{1 6 7 4 3 5 2}
Perdidit Eva Virum, necuit frALIS DAEMONis Evam;

^{7 6 1 5 4 3 2}
Hinc modò nos morS, VAE, DAMna, laborq; premunt.

^{3 4 1 2 5 7 6 1 2 5 4 6 7 3}
ADAM ESU moritur, comedendo fit EVA MEDUSA.

^{3 5 4 6 7 1 2}
Quæ non fAEDUS AMor cogis obire mala?

^{3 4 7 6 1 2 5}
AD SUA ME paritèr mors evocat abdita regna;

^{3 4 5 7 1 2 6}
Huc ADES! A MUltro tempore canus ait:

^{5 1 2 6 7 3 4}
Quæ data mensura est, effluxit: EAMUS AD umbras:

^{1 4 7 6 2 5 3}
ADSUM EA fata sequi, quæ luit ipse Parens.

^{1 2 4 5 6 7 3}
Vitam restituo tibi, quAM DEUS Antè dedisti;

^{1 4 6 3 7 2 5}
AD VAS ME loculi subdo regendus humo.

^{1 4 3 5 7 6 2} ADAE SUM natus : redeo denatus ^{7 3 4 5 6 1 2} AD EVAM.

^{2 1 7 6 3 4 5} MAS VADE hinc mecum, Foemina, Parve, Senex!

^{2 1 6 3 4 5 7} Nil diploma VADESq; juvant; abit omnis ^{3 4 5 2 1 6 7} AD EMAUS:

^{7 5 6 4 1 2 3} *Monsieur*, SEU DAMA sit; moesta trophaEA ^{5 3 4 1 2 6 7} DAMUS.

^{3 6 4 5 7 2 1} AUDES MATHUSALAE tibi fors promittere saecula?

^{6 3 4 5 7 2 1} VADES MANE mori, vel moriere brevi.

^{5 2 6 7 1 4 3} Infomnes omnes currEMUS AD Atria mortis.

^{7 5 6 3 4 1 2} Tun' aiS : EVADAM? cras *Amadeus* eris.

^{5 4 1 2 6 7 3} Dicunt mundicolae : ludamus, EDAMUS, Amemus:

^{1 2 3 4 5 6 7} Sed mutat luxum in flebile drAMA, DEUS

^{5 4 1 2 3 6 7} Tu! Numen rEDAMA SUPER omnia, sicut amat te,

^{5 6 3 4 1 7 2} Et fac, ut EVADAS Monstra tremenda stygis.

^{4 1 2 6 7 5 3} Nos adDAMUS EA: ut velut alter terrEUS ^{5 6 7 3 4 1 2} ADAM

^{3 4 5 6 7 1 2} Pauset in aeterna pace AmADEUS. AMen!

Ne CaDat In obsCVrVM.

Miss. pro
def.

*Rel. F. Carolus Ariger Littoviens. Helvetus Conv. Lapidida
obiit Anno 1712. 26. Mart. in Sabbato S. Paschae.*

ECCe! DoMInVs Veniet. *Isa. 40, 10.*

Ante diem Paschae Carolus defungitur: Ipsi

Aeternam requiem Sabbata Sancta parent.

Dormiat, in sancta requiescat pace; resurgat,

DeniqVe CVM Christo. Regna suprema petat.

Dns. Daniel Knüttel Laudanus obiit anno 1712. et. 70.

Summi Judicis ad nutum Infrà tempus evolutum

Mori cunctis est statutum: Juxtà Paulum sic locutum. Hebr. 9,

Corpus animâ solutum, Pelle carneâ indutum,

27.

Heu! quid erit? nisi lutum, Vasque vermibus imbutum.

Tu! ne vivas sicut brutum Ratione destitutum,

Præpara nunc iter tutum, Perge semitas virtutum.

Contrà Dæmonem versutum JESUM tibi sume scutum,

Ad quem fugies actutum, & videbis te adjutum.

Æternâ gaVDens gerMane! In paCe qViesCe.

Ven. P. Christianus Greb Mittelstreyanus Senior & Jubilæus

Profess. obiit anno 1713. 10. Novemb. etat. 72.

Exhortatio Christiana ex loculo.

ID, qVoD Verebar, aCCIDIt. Job. 3, 25.

tlbl LeCtor! aD slngVLtVM, Dum hic legis me
sepultum,

Dico: antè DEI vultum Remanere nil inultum,

Quomodolibet occultum; Parùm sit aut multum.

Judex est omniscius.

Ergò si non sapias stultum, Age nunc quod est consultum:

Vitæ tempus hoc indultum DEI gratiâ suffultum

Adhibe ad Ejus cultum; Fuge Sæculi tumultum,

Vivas ut securiùs.

Annis cerno te adultum Ut luxurians virgultum

Parùm moribus excultum; Cave Dæmonis insultum,

Ne te vitiis sepultum Mors invadat per desultum.

Quo quid infeliciùs?

Martinus Keppler Muthofensis, Familiaris & Agriculturae

Inspector ob 1714. 3. Maij In Festo Invent.

S. Crucis.

Mar-

Offic. Ec.
de Sto.
Mart.

Martinus pauper, modicusque Palatia Coeli
Ingreditur dives, cœlestes percipit hymnos,
Excipiturque Sinu, ceu Lazarus alter, Abrâmi.
Jungere Martino Martine! ut mantica tergo,
Te simul ut capiat sinus hic, portusque quietis.
Sat Spatiosus erit, quò tendunt millia mille.

Aliud.

Im Creutz bestehet unser Heil/
Heut wurd das Creutz gefunden.
Am Creutz Tag hast du mittler weil
O! Martin / überwunden.
Dir werd' das ewig Land zu Theil
Der Lebend' und Gesunden!
Durch Christi theure Wunden.

spes aLIt aGrICoLas, DVM fert patientia frVges.

*R. P. Gregorius Jacober Monacens. Bojus, Cooperator in
Ebersberg Ob. an. 1714. 9. Sept. noctu in Festo B. Mariæ V.
nata, & die 8. Ss. Angelorum mediante.*

nVnC sClS gregorI! qVoD slt ars, probè MorI:
AVt pVgna DIFFICILLIMa.

asserò, qVoD ars slt praCtICa, ast breVIssIMa,
neC bls In IDIpsVM CongrVat.

resVsCItare MortVos, soLI DEO est possiblE:
sVblnDè sanCtIs hoC, at rarIVs DeDIc.

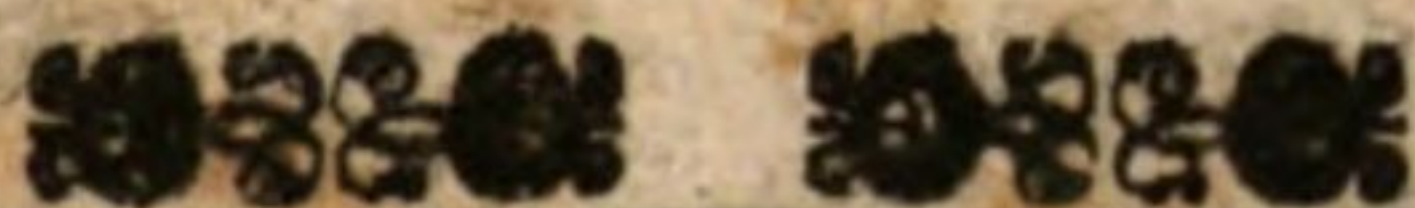
De paVCIs narrant, bls sVblIsse neCeM:

De neMIne Constat, qVI tertIâ VICe.

fInIVIsse seMèL benè fata; In sæCVLa proDest.
De feLICI flne & horVLâ, æterna penDent gaVDIa;
qVæ tIbI DefVnCto pateant, CharlssIMe frater!

sVb patroCInIo Magnæ Delparæ

Et AngeLI tVteLâ.

Statutum est hominibus semel mori, &

post hoc IUDICIUM erit. Hebr. 9, 17.

Allen Menschen ist zuletzt
Das Sterben einmahl aufgesetzt:
Gleich darauf folgt das Gericht/
Wie Paulus der Apostel spricht. loc. cit.
Liebster GOTT! verwerff uns nicht
Vor deinem Thron und Angesicht.

R. P. Matthæus Holzhauser Landsbergensis Bojvæ

obiit hecticâ 28. Septembr. 1714.

▲ Domibus ligni genus & cognomina traxit,
Lignea post mortem quem tegit (urna) Domus.
Depascit lignum caries, ærugo metallum,
Matthæum macies extenuavit edax.
Sit mera Cedrus homo, Cedrus cadet, atque putrescet,
Æs, ferrum, testam mors ferit, atque terit.
Pulvis ut ad Cœlos redivivus transeat, oret
Divus Matthæus, præcipiatque Deus.

scitote esse IUDICIUM. Job. 19, 29.

ter beat! qVI paratI, DoMI no oCCVrrere,
qVI noCte In MeDIâ fVnera sæpè Clrat.
SeeLlg Ist Die SeeLe! Die Da VVaChet/
Ia/ DaMIts nlt fehLe/ VVenlg LaChet.
Daß Der Dleb sle nlt bestehLe
EtVVan gar nlt sChLafft;
Iest! ô MensCh DeIn Hell erwehLe/
SVnsten IstS Vergafft.

ALLE

ALLe Zelt anlezt VVohl zehLe/
 Die Der ToD hIntrafft:
 Delne SVnDe nit VerhåLe/
 Dann es bLeibt niChts ohngestraft.
 Seel VnD Leib bel GOTT eMpfehLe/
 Liebe Ihn aVS ganzer Krafft.
 Christi Herz' Dein Herz VerMähLe/
 Selbes traVffet Herzens-Safft.

Dns Nicolaus Brackenheimer, Apothecarius obiit
15. Octobr. 1706. sepultus in Ecclesia.

Ordo Sepult. ex Brev. Cist. Solius est Domini post mortem posse mederi,
 Is Nicolae! tibi sit medicamen ibi.

Purgasti multos, nunc auges ipse sepultos:
 Cur hoc Medicus pariter triste sequetur iter.
 Contra vim mortis non est medicamen in hortis,
 FVneris haCCe DoMo clauditur omnis homo.

Dns Jacobus Ströhlein, Campidunensis secundarius Archi-
tektus Aedificii Conventualis & Ecclesiae, obiit 5. Mart.
1711. in Ecclesia nova sepultus.

Stramen eram modicum, tamen heu! mors falce mi-
 TVM sVCCIDebat straminicida ferox. (nutim
 O! reparet DEVs, arChlteCtVM;
 Et Donet Ipsl Cœlestis soLyMæ, & slon
 Intrare IanVas.

Herr IaCob StröLein (ein BaVMeister)
 Ligt Dahler begraben.

Desselben Seele VVolle GOTT Mit Trost begaben.
 reCCatores, te rogaMVs aVDI nos!

Lyt. Rom.

Ad

Ad omnes in Domino mortuos.

Vivite felices ! quibus est fortuna peracta
Jam sua : Phoenices renovet promissio pacta,
Ad vos in Coelo latantes totus anhelo.

Virg. Æ-
neid. l. 3.

Epitaphium, quod sibi vivus posuit

F. B. A. S. qui obiit anno. 17

Bellis afflictus repuli tunc ictibus ictus.

vid. Insign.

Benedictus Dn. D. m. qui docet manus m. ad prælium

Symbol. Ps.

Permanet invictus, qui desuper est benedictus.

17. & 143.

Ipse dabit virtutem & fortitud. plebi suæ:

Benedictus Deus Psal. 67.

Hostis abicit victus, non audet pandere rictus.

Nil proficiet inimicus, Psal. 88, v. 23.

Num Benè sim dictus, volo sensibus esse relictus.

*Mihi quidem pro minimo est, ut à vobis judicer, aut ab humano
die 1. Cor. 4.*

Plùs tamen à Vero BENEDICI Judice quæro.

Qui autem judicat me, Dominus est. ibid.

Spe BENEDICTUS ero: De Coelis omnia Spero.

Undè veniet auxilium mihi. Psal. 120.

Spero, dum Spiro: Te solum CHRISTE! requiro.

A Te, quid volui super terram? Psal. 72.

DIC: BENEDICTE! VENI. CAPE REGNI gaudia plenè.

Adveriat regnum tuum. Matth. 6. Luc. 11.

AMEN! Matth. l. c. v. 13.

*In Necrologium Schönthalense à P. Dominico Emmerich
novitèr descriptum an. 1703.*

AD LIBRÌ LECTOREM præfatlo.

Iste LIBER MORTIS tibi sit præcautio fortis,

LECTOR! ut attendas omnes numerare Calendas.

Te (nimis est verum) manet ex his una dierum,

HIQ

Isa. 40.

Hic tua quando tibi debebunt nomina scribi;
 Per quem, vel qualem (scit nostrum nemo) sodalem,
 Qua Lunâ, atque quotâ? fient cum tempore nota;
 Forsitan hac horâ mors lumina claudet & ora.
 Cuncta suprema puta, nunquam fore tempora tuta.
 Advena, non Civis: Vagus es, quo tempore vivis,
 Es nix, pulvis, humus, flos, ventus, fabula, fumus,
 Terra, favilla, fimus, vitrum, fæx, Scoria, limus.
Tota Caro est fœnum, Cœnum, Vas stercore plenum.
 Qui modò sunt, & erunt posthac, aut antè fuerunt,
 Sunt, & erunt funus: patet exitus omnibus unus.
 Tu! pietate pari, si vis aliquandò juvari,
 Ad Cœli clari velocius astra levare,
 Nunc Prædecessorum, Fratrumq; memento tuorum,
 Qui tibi cesserunt Spatium, victumque dederunt.
 Quod tibi compenset, Qui singula facta recenset!

In Antiphonarium ab Auctore absolutum anno ut sequitur.

Dedicatio.

gLoRia patrI, & fILlo, & spIRItu sanCto!
 sICVt erat In prInCipIo, & nVnC, & seMpèr,
 & In sæCVLa.

Supplemento auctum cum Officio pro Defunctis.

Horat. l. i.
 Epist. ad
 Quintium.

Est plus quàm verum: *Mors ultima linea rerum.*
 In puris punctis stat Linea, vitæque junctis:
 Hæc atque illa perit, si punctis Unio deêrit.
 Quot malè puncta cadunt, momenta, minutæque vadunt?
 Nulla dies esto, quin sit nova Linea præstò.

Matth. 25.

Huic inscribe notas è sacro Dogmate notas:
 Omni momento vigil esse, morique memento:
 Vespere disce mori, quotiès das membra sopori:

Job. 14.

Semper disce mori, quia *vita simillima flori.*
 Pro cujusque statu, sunt hæc benè digna notatu.
 Te rogo, SCRIPTORIS post fata, memento sub Horis,
 Seu cùm Nocturnis assistes, sive Diurnis;
 LECTOR! quisquis eris, me forsàn ponè sequèris.
 Dic ad solamen: Requiescat suaviter: Amen!

RestItVet MVnVs DVpLo reX ILLe trIVnVs.

*Plures inscriptiones Navi Ecclesie nove, in anno consummationis
ejusdem appositæ.*

*In I. vestibuli minoris colophone versus aquilonem
ad nomen S. MARIE in sole figuratum.*

LVCIDior soLe es, Virgo MARIA potens!

In II. versus meridiem ad nomen S. JOSEPHI.

noMina Iosephi CeLebrentVr LaVDe perennl.

*In altitudine turris Septentrionem respicientis ad
effigiem Architecti primarii.*

IaCob StröbLeIn Legt Ins JvndaMent.

BernharD SchVisser bringt Die KirCh jV End

annus in-
choationis
ann. con-
summat.

Gebt GOTT Die Ehr aLLeIn;

Dann aLLe BÄVV sInD seln.

Seln Ist DIß GOTTes HaVß/

Das soLgt Ia CLar DaraVs.

In DVLCI IVblLo, sagt: AMen! senet froh.

Der ewlgen DrensaLtigkelt / sey Lob VnD Ehr

jV aLLer Zelt.

Ad ingressum Ecclesie juxta Fundatorem. pag. 7.

*Ad Statuam Ssmi Dni. Alexandri Papæ III. Foundationem
confirmantis & eximentis, cum divinis execrationibus
contra turbatores.*

Ego MVnIVI BVLLIs & LibertatIbVs Ipsas.

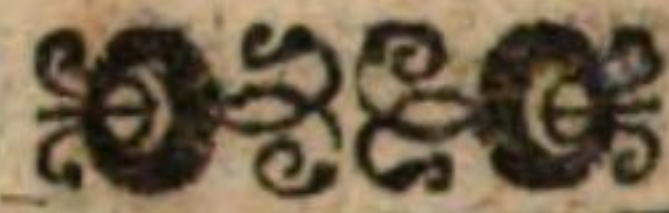
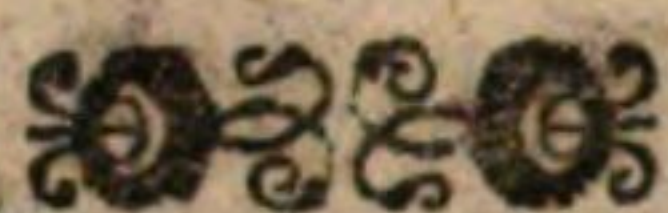
*Ad Statuam Augustissimi Imperat: D. Friderici I. itidem pri-
vilegiantis sub pæna 100. lb. puri auri in contra-
ventores latâ.*

ego reCepl In tVteLaM.

Et aqVILæ proteCtioneM | ACtVM herblpoLI.

L

PICtV-

plCtVrls MeDlo sVb fornIce,

Intrà Ecclesiam apposita lemmata quodlibetica.

Ad Ss. Trinitatem.

Hymn.
Angelic.

GLoria In eXCeLsIs Deo seMplterno!
nVnC & In æternVM slt beneDICta trlas!

Ad Creationem mundi.

qVIs feCIt IsthæC oMnla? nonnè DEVs?

Ad Exitum Jsrael de Ægypto.

DEVs soLVs faCIt MIRabILLa. Psal. 71. v. 18.

Ad Oculum Providentiæ Divinæ.

Ovid. l. 4.
de Ponto.

NIL ILLUM toto, qVoD fIt In orbe, Latet.

Ad Nativitatem Salvatoris nostri.

Luc. 2, 14.

Et In terra paX hoMInIb: reCtIs CorDe.

Ad Circumcisionem, & Ss. Nomen JESU.

nIL noMIne DVLCIVs Isto.

Ad Epiphaniam Domini.

Psal. 65, 4. oMnIs terra aDoret Te, & psallat tIbI reX
Christe!

Offertur in Templo. Luc. 2.

Vt slt DEO saCrIFICIVM
IDeM qVoqVe fIt saCrIfICans.

Ad Herodis Infanticidium. Matt. 2.

Q. A faCle heroDIs CVr fVgIs oMnIpotens?
R. Non abeo: CrVCIfIgI naMqVe reDIbo.

Ad Sacram Familiam inter Angelos.

Hym. de S.
Cruce.

MISSVs est ab arCe PatrIs NatVs orbls ConDItor.
Duo-

Duodennis reperitur in Templo. Luc. 2, 64.

Inter DoCtores In tEMpLo IESVLVs hæslt.

Christus in deserto. Marc. 1, 13.

Mores DoCet, & IeIVnla ChrIstVs.

Christus tentatur. Luc. 4, 2.

InfrIngIt CaCoDæMonIs aVsVs.

Inter Bestias & Angelos commoratur. Mar. 1, 13.

AVCtorI pRIMO beneDICItE Vestro.

Christus Baptizatur. l. cit. v. 9.

nobIs à DoMIno sanCtIfICantVr aqVæ.

Jesus ivit ad nuptias. Joan. 2.

VIno reDVnDat hyDra.

In Cana gaLLIææ.

Prædicat Evangelium. Marc. 1, 14.

LegIs EVangeLIVM reparatæ, præDICat orbl.

Vocat Simonem & Andream.

FaCIaM Vos flerI pIsCatores DeVotos.

Matth. 4,
19.

Vocat Joannem & Jacobum. Matt. 4. 21.

O! ZebeDæe! DEVs nobIs hæC otla feCIt DIVa

Docet Octo beatitudines. Matt. 5, 3.

DoCe Me IVstIfICatIones tVas. Psal. 118, sepit.

Docet orare. Matt. 6, 9.

Pater noster est In CœLIs,

O! qVaM bonVs & fIDeLIs.

Colloquium cum Samaritana. Jo. 7, 37.

QVI sltIt, aCCeDat Me, petat, atqVe hIbat.

Conversio S. Mariæ Magdalene.

Luc. 7, 47.

DIMittit Vnt V'r el peCCata, rogantl.

Filius Centurionis Sanatur. Matt. 8. Luc. 7.

FIDV Cla Magna CentVrlonls erat.

Navigat in mari.

Matt. 8, 27.

Ventl, aC Mare obeDIVnt ILLI.

Pascit 5000. hominum in deserto.

Marci 8, 2.

ECCe! hI laM trIDVo sVstInent nos.

De Vineæ operariis.

Matth. 20,
1.

*ConDVClit operarlos In Vineam,
ConVenit CVM Ipsls pro Denarlo.*

JESVS ejicit è templo vendentes. Joan. 2, 15.

InDè patet CLarè qVæ sIt reVerentla teMpLI.

Mundat decem Leprosos.

Luc. 17, 12. *DeCeM VlrI LeprosI, qVI stabant à Longè.*

Phariseus & Publicanus orantes. Luc. 18, 10.

præterIt eLatos, hVMILes DeVs aspICIt.

Divertit ad domum Zachæi.

Luc. 19, 5.

*DIXIt eI: festInantèr DesCenDe zaChæe!
gaVDens hospItlo ChrIstVM pro posse reCeplt.*

IN FORNICE DEXTERO.

Ad Immaculatam Conceptionem B. M. V.

Cant. 4, 7. *Tota pulchra & formosa, Rosa Spinis non corrosa.*

Ad Nativitatem Ejusdem.

Quàm beata fulget hora! dum subintrat hæc aurora.

Ad

Ad Presentationem in Templo.

Per gradus ascendit trima, castitatem vover prima.

Ad desponsationem cum S. Joseph.

Sume Sponsam Fili David! Quam supremus Rex paravit.

Ad Annuntiationem.

Gaude Virgo, Mater Christi! quæ per aurem concepisti.

Ad Visitationem Elisabeth.

Tuæ Visitationis perfruamur Virgo! Donis,

Ad Assumptionem in Cælos.

Virgo Mater! astra scande, Januamque nobis pande.

Ad Coronationem in Cælis.

Salve stellis coronata; Hujus Ædis Advocata!

IN FORNICE SINISTRO.

Ad S. Benedictum Patriarcham.

Vr gratiâ beneDICTVs aC noMIne.

S. Greg. in
Dial.

Ad S. Robertum Ord. Cist. Institutorem.

prIMVs saCrI crDInIs aVCtor.

Ad S. Albericum II. Abb. Cistercii.

ALbI CoLoRIs reDIMItVr Veste.

Ad S. Stephanum III. Abb. Cist.

Dat el CInCtorIVM Virgo.

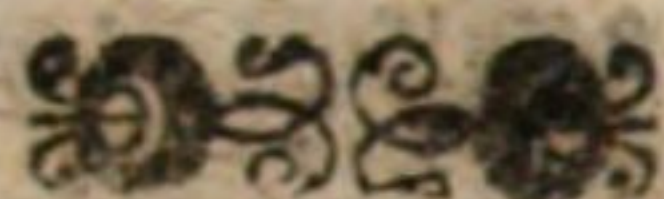
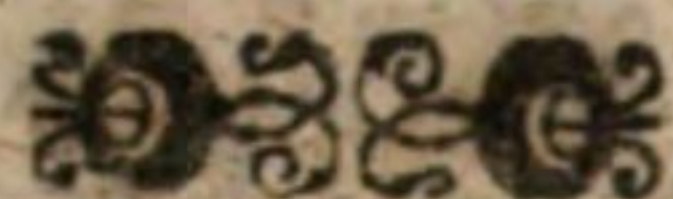
Ad S. Bernardum Doct. Mellifluum.

LaC & MeL regerIt, qVoD prIVs ore blbIt.

Ad S. Malachiam ArchiEp. S. Bernardo familiarem.

he! VolCy! Vn bon aMy,
sI salnt, sI Cher De nostre Pere.

Ad

In ejus fe-
sto l. Lapis
ponebatur

Ad S. Petrum ArchiEp. Tarant.
FVnDaMenta LoCI, te stablLIta Vlgent.

Ad S. Guillelmum ArchiEp. Bitur.

VICIt ALblgensIVM DoLos.

Lemmata venturis addes subjecta figuris,
Donec post tempus perficiatur opus.
In fornice Crucis Navim & Chorum intersecantis.

Ad Cœnam Domini.

Monumentum & pignus amoris.

Virg. Æ-
neid. l. 5.

Ad Orationem in Horto.

Multa tulit, sudavit & alsit.

Horat. in
arte Poët.

Ad Captivitatem.

Coràm, quem quæritis, adsum.

Virg. Æ-
neid. l. 1.

Ad Flagellationem.

Multo vitam cum Sanguine fudit.

l. 2.

Ad Coronationem.

Ovid. Met.
3.

Dominum cognoscite vestrum.

Ad Crucis bajulationem.

Lucan. de
bello civil.

Gaudet Patientia duris.

Ad Crucifixionem.

Virg. Æ-
neid. l. 6.

Funeris heu! tibi causa fui.

Ad Matrem Dolorosam.

Æneid. l. 2.

Tuum Regina jubes memorare dolorem.

Ad depositionem è Cruce,

l. 6,

Movet tantæ pietatis imago.

IN FORNICE SUPERIORIS CHORI SIVE PRESBYTERII.

Anno seq. (si Deus dederit) consummandi.

AD ChristI resVrreCtioneM eX InferIs.

JESU Resurrectio nostra sit perfectio.

Apparet S. Mariæ Matri suæ.

Regina Cæli lætare, transivi rubeum mare.

Antiph.

Apparet S. Magdalena.

Quid mulier ploras? Tristia mitte foras.

Joan. 20, 15

Apparet Discipulis.

Dat Vera CorDI gaVDIa

IpsIVs hæC præsentIa.

Jub.
S. Bern.

Ascendit ad Cælos.

Dominica Ascensio Sit nostra comprehensio.

Mittitur Spiritus Sanctus.

A Patre missus Spiritus
Replevit omnes coelitus.

Ad Venerabile Sacramentum.

Quod non capis, quod non fapis,
Quod non tangis, nequè frangis,
Quod non vides, firmat fides.

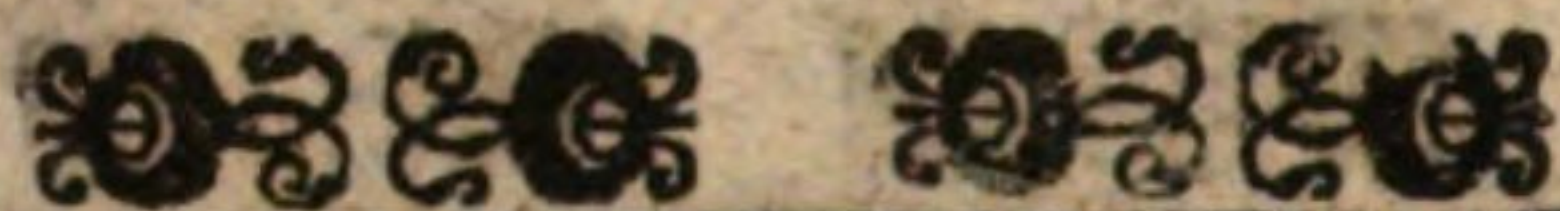
Lapidatur S. Stephanus.

In gemmas abeunt tibi Saxa, parantque coronam.

Christus ordinat Petrum Ecclesiæ Pastorem.

Pastor Pastorum Pastoris quærit amorem.

IN

IN DEXTERO FORNICE LATERALI.

Ad S. Mariam Cistercienses pallio foventem.
Clientibus præsidium Fert, hostibus excidium.

Ad Eandem moribundos invisentem.

Ità nos visitas, sicut te colimus.

Per tuas semitas duc nos quò tendimus.

Ad Eandem à Cisterciensibus honoratam.

Laus Matris gloria Nati.

Omnes Cantores Mariæ celebrate favores,
Filius exultat, dum laus à Matre resultat.

IN SINISTRO FORNICE.

Ad S. Thomam M. ArchiEp. Cant.

Sub Angliarum Rege Ecclesiæ pro lege,
Dum moritur, exoritur.

Ad S. Lutgardem V.

Æmula Bernardi Lutgardis germine nardi.

Ad S. Edmundum ArchiEp. Cant.

Nomine, Naturâ, Studio, Mens undiquè pura.

Ad S. Guillelmum Aquitania Ducem.

Vidisti Saulum, paulò post respice Paulum.

Ad Omnes Ss. Ord. Cisterciensis.

Hebr. 11. *HI Sancti per fideM VICerVnt regna, operati
sVnt bona.*

*Tribus vestibulis majoribus Chori superioris aut Crucis
extrinsecus imponenda Statua S. Mich. Gabr. & Raphaëlis.*

Isa. 62, 6.

Istis ConstItVI CVstoDes ponere MVrIs.

Nos Michaël, Gabriel, Raphaël

juvet, erigat, ungat.

Alter huic operi pro tunc imposito finem.

Ad diversa Horologia Solaria.

per R. P. Marianum Wörner, & P. Andream Gros
confecta, & novis potissimum aedificiis affixa.

*Ad Meridionale in vestibulo refectorii
Genius Mortis & Justitiæ depictus.*

Q. CVr VVLtVs Istl sVnt neXI fœDere trlStI?
R. IVDlCat hIC VeLoX, qVos VoCat ILLe feroX.

*Ad Orientale in Domo Famulitii, ubi S. Benedictus
sub uno solis radio totum mundum collectum conspicit.*

Radio spectatur in uno
Mundi peritura figura.

feLIX qVI præsClt, qVoD Vlta perlbIt Vt VMbra.

*Ad Meridionale declinans, antè ædes Officiantium
secularium extrà septa Monasterii, longitudinem 265. pedum
habentes, & extructas An. 1700. ut suprà. 52.*

M	agnâ Æ ore pro eas Horas etho aneant o	D	e e e o, Eo ò, & posthà	ha ne hæ	C	ente spe or re non perfe Te prote	C	ta
---	---	---	--	----------------	---	---	---	----

Suprà Insignia Abbatia.

Magne parens! æDes has nostras paCe Corona.

*Ad Occidentale vicinæ domûs pro familia
consummata anno seq.*

hOMo oCCIDet, | Mors oCCIDet,
hInC horaM DoCeo
oCCIDenteM.

M

In

In altera facie meridionali.

Mors, DraCo, beLLa gerens, non slt
In haCCe DoMo.

Ad Orientale in Solario novo horti juxtà Canalem.

Ex me si quæris rationem temporis; audi.
Sic distinguo Diem.

Manè, ConCeDo: post prandium, nego.

*Ad Meridionale cui super impositum est horologium
sonans, in Grangia Hallsberg reparatâ An. 1700.*

te Moneo, DoCeo, taCeo, | CaMpana Dat eCho.

Ohn fragen/ ohn sagen/
Mit zeigen/ mit schweigen/
Beim Sonnen-Liecht/ gib ich Bericht
Von Sicherheit der Stund und Zeit.

Ad Orientale antè portam ibidè.

Si tibi jam pranso mea non respondeat hora;
Ingredere ut videas, posteriora mea.

Ad Occidentale interius 6. horas pomeridianas signans.

Tardiùs evigilo; sic servio Damoisellis,
Queis medium medio nuntio sole diem.
Servio simplicibus, quibus est minùs algebra nota,
Ne tamèn ignorent bis numerare tria.

Alibi ad nomen Hallsberg, Hallisberg, Hailsberg.

Mons nonDe CoLLO

seD habet CognoMen ab haLLO,

▲Vt eX VoCe: saLVs; noMen proDVXerat VsVs

Ad

*Ad Imaginem Dn. Crucifixi, S. Mariae & S. Joannis
juxtà novam domum ibidèm, & cellam vinariam fun-
ditùs extructam An. 1705.*

Schau ô! Mutter deinen Sohn;
Schau ô! Sohn: dein Trost und Kron.

anno DoMInICæ InCarnationIs notato
HæC DoMVs ereCta est (qVoD patet hoCCe
Metro)

A beneDICto MonasterII sChönth: AntlStlTe
Et franCIsCo Ioseph granglæ, aDMInIstratore.

Ad Meridionale suprà fornicem Abbatie.

Vno aCbIs DenIs phœbVs beneDICtVs ab annIs
HVIC VaLLI LVX èst; hInC speClosa VIget.

*Ad simile juxtà Sacellum S. Mariae Dolorosæ
in Neüses amplificatum.*

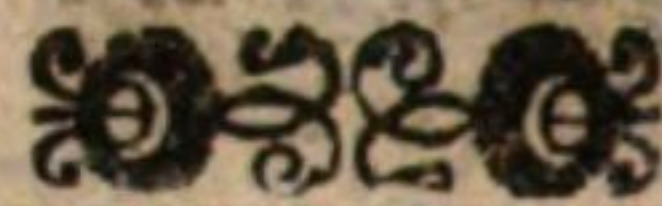
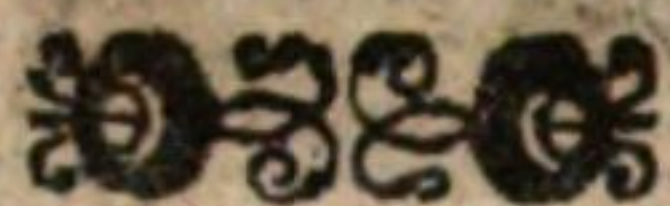
sIDVs aVe! pla VIrgo! faVe: nos erVIs à Væ!
EVæ prImæVæ Væ! faCIs esse LeVe.
reMpLo apponebar beneDICto præSVLe stante.

Ad Statuam B. M. V. ibidèm.

Stabat Mater DoLorosa pLanCtVs Intèr generosa
Apponebat oCtaVo DeCeMbrIs. F.B. A.S.

Ad Orientale in novo edificio Conventûs.

Manè horas præsto, post pranDia Cesso, qViesCo.
InChoabar seCVnDo septembrIs:
CoenobIVM beneDICto abbate regente,
Anno regiminis Ejus quinto quinquies.

Ad Meridionale in Villa nova novitèr extructâ.

Solis luce, Stylo duce, Umbrâ indice,
 Horam respice, Mortem prospice.
 Tuum funus, signat Vnus, ex his, Numerus,
 Primus, Medius, sit vel ultimus.

Ich mach dir kund die Zeit und Stund
 Elne steht aVs ManChen Disen
 Schon Von GOTT erlisen
 Die dein allerlezte sey /
 Schaue 11. 12. 1. 2. drey /
 4. 5. 6. macht sich herben;
 7. 8. 9. Zehen / werden auch vergehen.
 Sonn und Schatten bleibt nicht stehen.

Suprà portam majorem ibidem erectam anno, ut sequitur.

ConstrVebat Me beneDICtVs abbas.

Suprà interiorem Ingressum domûs.

Auspice Jehova stat modò Villa Nova;
 Huic Villæ adsit Ille
 Qui de Nulla facit mille.
 Is det Incolis tranquillè.
 Posse sempèr degere.

*Ad Meridionale in Villa Buchhoff / sivè
 S. Bernardi ad Fagos.*

nòn reDIt hoC præsens, VoLat IrreparabILe
 teMpVs.

ADVenIt è Contra Mors InopIna : CaVe!

VVaChe / bette / nehM Die Belt In aCht/
 Stoh! Dein Sterb- StVnD nahr't siCh sag VnD maCht.
 Die

Die EVVlgfelt ô! MensCh betraChte/
Die Vpplgfelt noCh Mehr VeraChte.
soLI DEO LaVs, & gratlarVM aCtlo.

Ad novam Colonorum habitationem.

teMpore beLLI æDlfiCata fVI.

Ad Hospitium de Fago nancupatum.

reqVies DVLCiSSiMa Lassls.

Hler genleß naCh harteM Last
Elne fLelne æVh' VnD Rast.

ConDVClit nobls sVb tegMlne Fagl.
Eln TrVnCh VnD Brof Darben
Selnd Ia feln NâsCheren.

Virg. Ecl.
I.

Meridionale ad ædes Parochiales in Ober-Kessach

hoc anno reparatas.

FIDeLI CVM soLseqVlo.

AD Te De LVGe VIgILO, & raDlo;

Psal. 62.

Ich Mag aVfs hõChst æV frleDen seln/
VVann MICH betr!fft Der Sonnen æCheln/
Bei DeMe VVILL Ich offen sagen;
So VleL hats IVst IM Dorff gesChLagen.

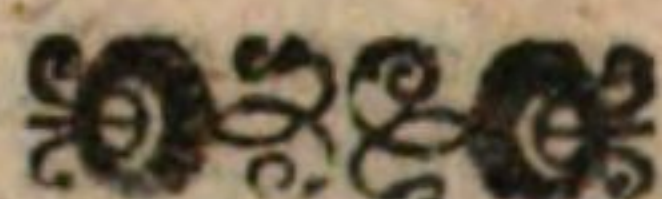
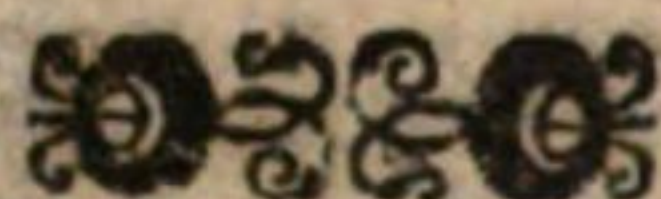
*Ad Meridionale antè ædes Parochiales
in Berlingen.*

Ferrea lingua mihi, vox absona; Sole diurno
Paucula verba loqui (vix duodena) scio.

Mein Zung ist ganz von Eisen
Der Schatten solche redend macht/
Die Stund kan ich dir weisen/
Doch ohne Sonn man mich veracht.

M 3

Alibi.

Alibi. Continuatio Superioris.

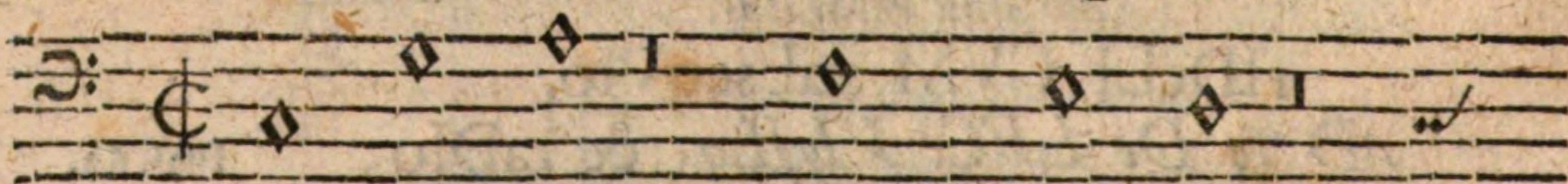
Est meus interpres non ens, quod corporis expers,
 Quamvis nascatur corpore, nil tamèn est.
 His finè nec verbum manifesto, scire volenti.
 Quæ sint ista, rogas? Sol, Stylus, Umbra, Notæ.

Mein Sonnen-Bild zwar ohne Klang
 Doch vielmehr gilt mit seinem Gang.

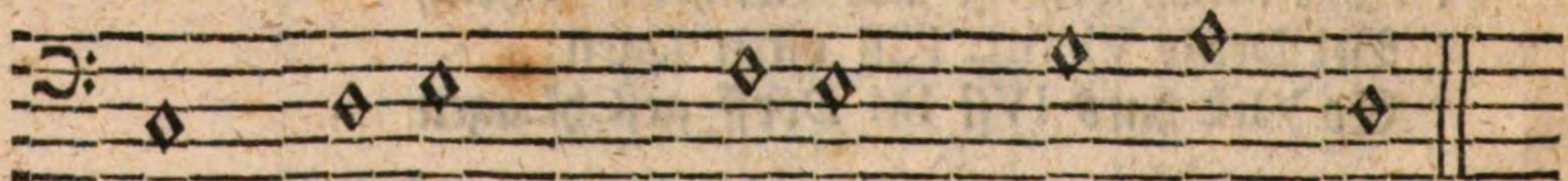
Præ omnibus Colossis
 Queis instrui non possis.

In quavis hora semel unum finio verbum
 Me tamen interèa consule, quando voles;
 Respondebo tibi, sed non nisi, sole favente,
 Vivo ex Sole mero, nonnè Colossus ero?

*Ad Orientale Scale musicae accommodatum
 in Castro Ebersberg.*

VT SOL LA tetigit, FAs est perMitteRE paulam:

BrUTa REMitte domum FAMIs ergò SOLve LABoRE.

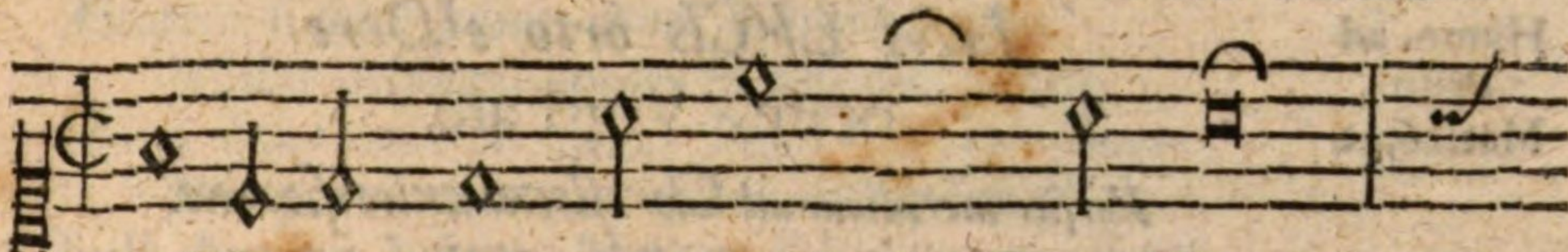
Tu maGIS ex DISCI REfove te LActe, vel ofFIS, & REliq.

Wann die Sonn' am höchsten steht/
 Alsdann man zum Mittag-Mahl geht.

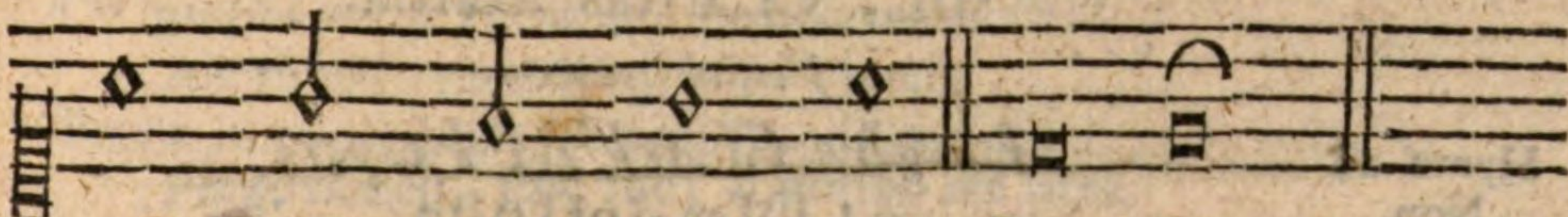
Ad

*Ad Meridionale supra Cellam Vini dispensatoriam, ubi Jესulus
intèr Virginis & Matris amplexus lucem
diffundit ab alto.*

soL terræ est soboLes, qVo spLenDet LVna MarIa,
- - - Vero ClrCVMDa Phœbo.

FAVTORES RECREant FACIe, MoDò qVæRERE pergant:

ILLa SOLet FACiem SOLis pLAcare MInacem.

Faciem tuam Domin^e requiram. Psal. 26.

Requirenti dulcedine miram:
Quærens, avertam Supremi Judicis iram.

*Ad Horizontale in pavimento domûs à Solis radio
per foramen immisso illustratum.*

Radio Sol interiora revelat.

Me lucis radius signat, non Umbra, Stylusvè,
Nolo sub Dio, malo manere domi.

Die Sonnen-Vhr IM Schatten
zeigt Ihre Zahl aVf Platten.

*Ad Orientale Pro Aedibus Parochialibus
in Westernhausen.*

InDICat VMbra stILI à soLIs ortV.

Psal. 49, 82

Ad 112.

Ad Meridionale proximum ibidem.

loco cit.

VsqVè aD oCCasVM.

*Ad Quadrilaterale in Campanili Ecclesiæ S. Kiliani
juxtà portam Monasterii reparato anno seq.
versus Orientem.*

Hymn. ad
Prim.
Mat. 26, 41.

*IaM LVCI's orto sIDere
orate, VigILate.*

Versus meridiem ad Christum crucifixum.

*EXplrat In MerIDie
sol, CLaritas æterna.*

Versus Occasum.

Hymn. ad
Non.

*LargIre CLarVM Vespere
ô! Dles Infnlta.*

Versus Septentrionem.

Gen. 1.

*ConIVnge Manè VesperI,
fnlta tVnC est Dles.*

*pro seMpèr opaCo, qVærenDV's non est horo-
sCopVs.*

reIφ seVÆnIgMa pro HoroLogio qVoDLIbetICo

Est mihi Principibus cunctis illustrior, & qui
pro meritis toto claret in orbe, Pater.

Frustrà à Germanis Hic, fœmina dicitur: Vna

Fœmina regnorum tot nequit esse capax.

Est Mater plebeja, tamèn quæ fallere nescit,

Hinc, licet obscuro, non pudet esse loco.

Quod genus ergò mihi? gracilis sum, dico: puella;

Incessu ac habitu me moderata juvant.

Sum

Sum nihil; aut aliquid si sim, sine corpore vivo:
 Materiâ genitum, Spiritus esse nequit.
 Sum nigra, nûm formosa simul? pronunciet alter;
 Longior aut brevior, sæpè statura mea est!
 Appellate levem; non abnuo; nescio pondus,
 Et supero pennas hac levitate meâ.
 Ætatem si scire lubet, non mentior; exto
 Junior instanti, quàm sit uterque parens.
 Mater fixa domo remanet, Pater exit in orbem
 Tempore nocturno, manè redire solet.
 Indè domum lustrat, Matrem sobolemque salutat
 Jucundo vultu, si tamèn aura favet.
 O! quoties volui Patris esse pedissequa nostri?
 Altera sed vetuit longiùs ire parens.
 Partus, ait; ventrem potiori jure sequatur.
 Perge tamèn, finè me; si potes, ire licet.
 Interitum (fateor) petii, sine matre vagari
 Dum volui: posthàc matris amabo sinum.
 Subdita servabor, non subdi namque perisse est:
 Materno fuerim tegmine tuta satis.
 Exequar ad nutus & amussim Jussa parentum,
 Certa per obscurum significabo libens.
 Plus fidei nostris signis adhibere popellus,
 Quàm solet Aeditui. Nec negat ipse fidem.
 perContarls aDhVC, qVæ slnt Ità noMlna nobls?
 sVM (breVItèr DIco) fllla soLls Ego.
 Sol Pater apricum dat, Virgula Mater opacum,
 Corpore de cujus procreor Umbra levis.
 Sum soror Ejus (Homo!) quæ te comitatur euntem;
 An non affines, Pulvis & Umbra sumus?

Horat. 4.
 Carm. 7.

N

teMpVs

teMpVs eDaX est, aVra fVgaX, VoX, fabVL
faLLaX,

AD LoCVLI fIneM Vos slne flne trahIt.

*Ad Sacras effigies passim in Ecclesia, domibus
& viis publicis erectas.*

Ad Christum in Cruce pendentem.

S. Franc.
Salef.

*Aut amor, aut furor est, qui Te bone Christe! peremit;
Est amor, & furor est; hic fremit, ille gemit.
Hic meus, ille Tuus; sed me Tuus ille redemit:
Hinc dolor, atque pudor Corda genasque premit.
Christe! peremptoris, per amorem * parce furori,
* Qui in redimente fuit pro perimente mori.
Ut mihi parcat Amor, parcam furibundus amori,
Et pietatis opus mente colam memori.*

Cant. 8, 6.

*Alter amantis ero: Te solum Mortue! quaero.
Totus amore uror; Sit procūl indè furor.
Est instar mortis, cordis dilectio fortis,
Non redamans, adamas est, ratione carens:
Amens fiat amans, sit amoris utrinque ligamen;
Fiat amantis amans, sic volo, fiat! Amen.*

Alibi.

de Imit. I. C.
l. 2. c. 12.

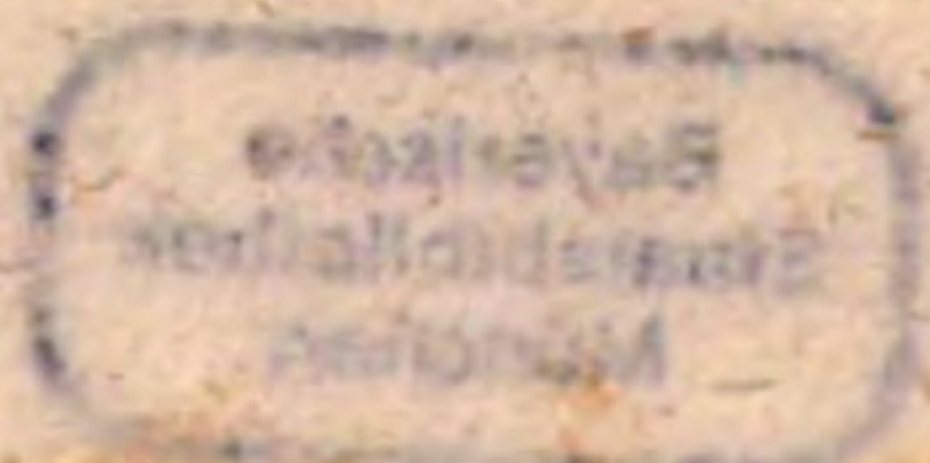
*Ut Crux te portet, portare libentèr oportet.
Hærens sive ferens, hanc superabit amans.*

Infrà.

*Ah! mea te jussi suspendi in Imagine Vita!
Ast amor, haud furor est, qui crucifigit ita.*

Chrlste! tIbI CVr hIC & IbI CrVCIs aVgeo
signa?

terretVr satanas splrltVs ILLe MaLVs.
DVLCla

DVLCla ChrIstlCoLls sVnt hæC, pretlosaqVe
Ligna.

QVarè Ità? penDet In h'ls, gLorla, VIta,
saLVs.

*Ad Christum per torrentem Cedron raptatum in
columna lapidea Pontis majori fornici 92. pedes lato
super imposita.*

Summo Pontifici Christo pons ecce! negatur.
In medio.

EXtrVXlt Me paX hoC reDIVIVa soLo.
In Basi.

Siste Viator! Solve tributum, Numen adora.
Perge Viator! Respice finem.

Añus Pacis
Nimweg:
& Pontis
reparati.

Ad Christum in Horto orantem.

*Juxtà viam regiam, & ante hortum Wimmen-
thalensem in monumento lapideo representatum.*

Infrà Imaginem.

QVg Lieb zV Mir kost DIsen æLCh/
VVell Das ô! eohn: Ist Meln BeseLCh.
Meln GOTT! Deln VVILL gesChehe/
æln BInDVng Ich VersChMåhe.

Vatter.

Sohn.

ECce! agonIzat MVnDI VIta,
orbi Mœsto DIV ConCVplta.
VItVs treMIt: pLorat DeLeCtatIo,
CaptIVatVr InnoCens reDeMptIo.
rogat Dator; sVppLICat ALtlssIMVs.

Eeh? ! ô! PILgram hler : Daß ChriſtVS Vnſer Leben
 VoLL Der ængſten ſChler Mögt ſeinen Geiſt aVfgeben.
 2. Reg. c. TV es ILLe Vlr. Der Ihn MaChT ſo erbeben.

12.

Virg. Aen.

l. 5.

Carpit iter tutum,

dans ſpirituale tributum;

Ein jeder ſoll
 Hier geben Zoll/
 Und Glaubens= voll
 Damit GOTT woll
 Es koſt kein Geld/
 GOTT mehr gefällt
 Warum die Welt
 Danck deinem GOTT
 Denck auch an Tod
 Auf hieſt und hott
 Wer's auch nicht weiß
 Er mag mit Fleiß
 Ihm Jung und Greiß

von freyen ſtücken
 darff ſich nur bücken/
 die Kappen rücken/
 ſein Weeg beglücken.
 ein Liebs= Mitleiden
 als Gold und Seiden/
 thut ſtreit= und neyden.
 und Seeligmacher/
 dein Wiederſacher/
 folgt er dir nacher.
 geht ihm entgegen/
 ſich legen/ regen/
 muß Zoll erlegen.

In dextera parte basis.

O! hoMo peCCator: qVò tenDIs? ſiſte VIator.

Gethſemani ex horto tibi triſtia nuntia porto.

Siſte! breuique morâ cum Numine Numen adora.

Saxum non ora, ſed quem designat, honora,

Et meditare parùm, Calicem quàm mortis amarum

Ebiberit JESUS, propter tua crimina læſus.

Quantos angores, ſudores atque dolores

Pro te ſit paſſus, tremefacto corpore laſſus.

In ſiniſtra parte basis.

Huic caput inclina: nè veritas terga ſupina,

Dedecus eſſe putes, Dominum niſi corde ſalutes.

Dic.

Dic, Salvator, ave! qui cunctos eripis à Væ.
 Nec tamen illudas ceu ficta per oscula Judas;
 Sed cole mente piâ, lacrymas addente Mariâ.

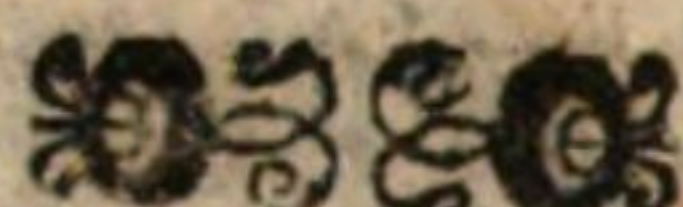
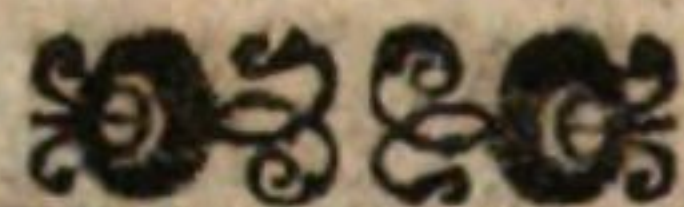
VaDe In paCe, & noLI aMpLIvs
peCCare, sIVè DEVM Irritare.

Luc. 7.
 Ioan. 11.

Ad Christum Crucifixum supra ingressum Horti communis
extra portam Monasterij.

Christo DeM GeCreVgltten &V Ehren
 DICH ô! Mensch aVg Elfer &V befehren/
 Ia Den reChten Weeg &VM hell &V Lehren;

hæret, eCCe! MVnDI VIta,
 totI MVnDo ConCVpIta.
 Ab hoC MInVs CVstoDIta,
 AD neCeMqVè ConqVIsIta.
 sICVt, heV! est CoMpeDIta,
 atqVe CrVCe reDIMIta,
 CrVCe Vos reDeMIIt Ità;
 ô! Mors CrVCIs nòn aVDIta:
 In qVa tanDeM CVnCta sIta,
 CaVsâ MortIs haVD præscItâ.
 saXa MoLLIt, Dat ContrIta.
 CorDa qVoqVè sInt MoLLIta.
 CVM DoLorIs sVnt obLIta,
 sInt CoMpVnCta, erVDIta.

*Ad Christum Bajulum Crucis in Via regia propè Villam
novam, vulgò Neu-Hoff.*

Wohlan! mein lieber Wanders-Mann/
Hier künd ich dir ein Stillstand an;
An statt des Zolls gedencf' allein
An deines Heylands Creutz und Pein;
Drück' in dein Herz diß Traur-Gepräg;
Adieu! leb wohl! Glück auf den Weeg!

*Ad precipua Passionis Dominicæ mysteria in ascensu
montis ad S. Crucem.*

Tua, JESU Christe! Coena, Est amoris plena vena!
Dein Güte sich im Abendmahl
HERR JESU! zeigt ohn End und Zahl.

Tua, JESU! Agonia Elto nobis Pauopia.
Dein Angst/ dein Blut/ dein Schwitzen sey
HERR JESU! unser Arkeney.

Tui, JESU! nos immunes | A peccatis solvant Funes.
Durch deine Ketten/ Strick und Band
HERR JESU! führ uns bey der Hand.

Tua JESU! per Flagella, nos tuere inter bella.
Gib/ daß durch deine Weiffel-Streich
HERR JESU! unser Feind abweich.

Tua JESU! det Corona, nobis sempiterna bona.
Dein Spott und Hohn/ dein Dörner-Kron/
O Gottes Sohn/ helff uns zum Thron.

Tua JESU! Crucis via, Vitæ nostræ sit Sophia.
Dein Creutz/ so Du getragen hast/
HERR JESU! bring uns Fried und Rast.

Tua

Tua JESU! mors in CRUCE, nos perenni donet luce.

Dein Leben/ Leiden/ Creutz und Tod

HERR JESU! rett' uns in der Noth.

Tua JESU! Sepultura, Vita nobis sit futura.

Man hat Dich von dem Creutz gethan/

HERR JESU! nun will ich daran.

Alibi.

Ad Christum in Cruce pendentem.

Suspensus proprio cruciatur pondere, Christum,

Pondera culparum plus aliena gravant.

*Ad Statuam argenteam B. MARIE Virginis
cum JESULO in Sole.*

AManDa patrona! sCeptro atque Coronâ

Et potens & prona, Fer prospera bona.

ô Magna panDora, Sonora per ora.

E CœLo Labora Et propter nos ora.

ô! Mater DeCôte, Et septa honore:

A soLe ornata, A proLe beata.

AMœna De phœbe! pro CLero & pLebe

Rogato & statò; Præsenta nos Nato.

geMentes, DoLentes, preCantes & fLentes.

Nos protege, Rege, Pastore & grege

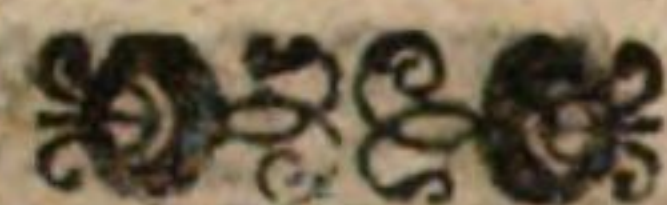
Optante, rogante, Sperante, gratante,

BENEDICTO Abbate, & Conventu Monasterii tui

in Speciosa Valle S. & Exempti ord. Cist.

Anno Jubilari, quo suprâ.

Ad

Ad Statuam argentea similem.

Mat absque o pari sine se Pr
er es Vir ens mine olem.
Semp & go refer cum lu S

Alibi ad Deiparam cum FESULO.

Si sapis, Hanc ora, Puerum, si credis, adora.
Hanc θεοδουλεῖα venerare, Deumque λαλειῖα;
Δουλειαν reliquis par est impendere Divis.

Ad Iconem S. Joannis Christum baptizantis in summo Altari Eccles. Gommersdorffens. erecto & illuminato.

Hym. in LaVaCra pVrI gVrgItIs CæLestIs AgnVs attIgt,
Epiph. PeCCata qVæ non DetVLIt Nos abLVenDo sV-
stVLIt.

Ad Campanam pro Eâ fusam.

Quandocunq̃ue Sono, JOSEPHO clango Patrono.

Ad Suggestum ibidem.

Psal. 111.

ELoqVla DoMInI, eLoqVla Casta.

Des HErren Wort seynd reine Wort/
Ein treu' escorte zum Friedens-Port.
Der Kezer Wort als Seelen-Mord
Seynd ohn passeport, von falscher Sort:
Die schaff ich fort durch Gttes Wort/
Stoß über bord zur Höllen-Port/
An ihren Orth / g'schicht ihn kein tort.

*Ad Campanam majorem anno sequenti fundendam
pro Ecclesia nova in Schönthal.*

saLVatoreM LIingVâ ferreâ
LaVDo Labra per ahenea.

Ore

Ore laxo ab Alto sono
 Bassum de profundo tono,
 Ad tactum Æditui
 Præstò sum auditui.

Ad historiam Christi in templo presentati.

En ! pretio redimi non abnuic Ipse Redemptor,
 Puraque Virgo Parens purificanda venit.

Ad Sacram Familiam ; videlicèt.

Puerum JESUM à Maria & Joseph manuductum.

Senex Puerum portabat, Puer autem Senem regebat. Offic. de
Festo Pu-
rificat.

Ambo tenent Puerum, tenet ambos Parvulus Idem:

Par dignum Puero, dignus Utroquè Puer.

Quis Tribus ex Istis ducit? vel ducitur? ajo:

(Qui Puer in medio ducitur) esse Ducem.

Quis Tribus ex Istis est fortior? ajo secundò;

Pusio : Personas nam tenet Vna Duas.

*Ad Christum Crucifixum ; S. Mariam, Joannem
& Magdalenam adstantes.*

Mater majoris Tibi Christe ! est causa doloris;

Tu quoquè tristari Matrem facis, & lacrymari.

In mœrore tamèn cupit Hæc tibi ferre levamen.

Ast non ex irâ, sed amoris origine mirâ.

Hic dolor ardescit ; quò plus miseratio crescit.

Nempè amor est horum lanx, & mensura dolorum.

Christus. O! Mutter/ dein Mitleiden/
 Vermehrt mein Creuz und Leiden;

Mater. Mein JESU! deine Schmerzen
 Leid' ich in meinem Herzen.

O

Eccles.

Eccles. Hier weist man nichts von Ungedult
 Den Schmerzen macht die Lieb und Huld.
 Joannes auch und Magdalene
 Vergiessen ihr Mitleidens Thräne.
 Die Ursach dieses Herzenleids
 Ist pur die Liebe allerseits.
 Astare IntreplDI non tIMVére CrVCI.

Ad Christi Faciem.

Contemplare & mirare	Christi Tui Faciem,
Quæ Domare, colliquare	Cordis valet glaciem.
Hûc directè Sæpè flecte	Oculorum aciem
Me : Dilecte! Tibi necte,	Fac : in Te me satiem.

*Ad Christum & S. Gertrudem V. corda
 commutantes.*

Sponsus Cor Sponsæ, Sponsi Cor Sponsa reposit,
 Cor, quod amo, dicunt: Vendico jure mihi.
 Alter Ego, fit amans; Cor amantis fit Cor amati,
 Ut duo non duo sint, hoc facit unus amor.
 Cor, generis neutri, modò fit commune duobus,
 Fœmineum Christus, Virgo virile capit.
 Nemo suum dicat, sed nostrum dicat Uterquè;
 Ille ait: ut posthac, quæ mea sunt, tua sint.
 Nunc benè conveniunt, & in una sede morantur
 Majestas & Amor propitiante DEo.

Ovid. l. 2.
 met.

Christus Gertrudi, Christo Gertrudis inhæret:
 Quæ DEus univit, solvere cesser homo.

Joan. 10, 25
 Mart.

Quid faciendo, rogas: Vitam sine fine tenebo?
 Accipe Cor JESU: Vis ut ameris? ama.

Io. l. cit. 28.
 S. Bern.
 Serm. 15.
 super Cant.

Hoc faciens vires, & eris super omnia dives,
 Est JESUS animæ Lux, Medicina, Cibus.

Christus

Christus in aeternum manet ; ergò vivere si vis,

Joan. 12, 34

Christi in Corde mane; Sicque perennis eris.

Cor primum vivit, postremum vivere cessat,

Aristot.

Immortale manet, quod sibi Christus habet.

Si quæro, quantum Cor sit, mihi dicitur anceps,

Cor animat, Cor amat; num dubitabit Amor?

Cor breve, Cor longum est, juxta moderamen amoris;

Plus ibi cor vivit, quò suus ivit amor.

Cor quamvis breve sit, digito vix longius uno,

Est tamèn immensum ; Claudit amore Deum.

Ad Ss. Benedictum & Bernardum,

& Utriusque Congregationem.

Aethiopissa Parens in lucem Pignora sacro

Protulit è gremio Candidiora nive.

Ad Horologium Solare portatile.

Umbrae particulam cum toto Sole requiro,

Sum nihil abs Umbra, sum sine sole nihil.

Ein Schatten-Strich beweihret mich/

Und lehret dich vorsichtiglich/

Bei dieser Sonnen-Wende/

Zu denken an dein Ende.

Ad effigiem & Insignia Ssmi D.Dni

CLeMentis PP. XI. De prosapia ALbanI.

- soLa Deos æqVat CLeMentia nobIs,

Et nos æqVat IIs.

Pons ripam ripæ solet arcu jungere ; Junxit

IMperlo franCos DeXtera PontIfIC^{ans}
Is.

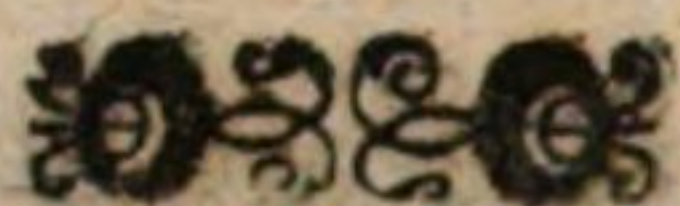
Utraque consilio Clemens effecerat unum,

Ecquis Clementem Pontificem esse neget?

Claud. de
con. 4.

Ann pacis
firmatæ &
executioni
datæ.

Ephes. 2, 14

Augustissimi Imp. D. Dni. Caroli VI. Hisp. Reg. &c.
reDIlIt paX aCCeptlsslMa per te.

Psal. 67, 31. *Jam Gentes, quæ bella volunt, disperge superbas;*
fœDI fragasqVe tibi regnantI pones CabelLVM
(Æthere proptlo) CaroLnâ LaVDe trIVMphans.

Quanta sit humanis, nosti; fiducia rebus.

Quintuplicem funem rumpi quis crederet? actum est.

Imperii solus cor-rumpi noluit Ales.

Virg. Æn. *hInC sVperos aDhlbe soClos, aD fœDera IVnge:*

l. 8.

Fallere vel falli nescit DEUS arte metalli,
Servat, ubique fidem; si non frangatur Eidem.

reMIs aC VeLIs est præsto DenIqVe teLIs.

Eminent^{mi} ArchiEp. & Prim. Electoris Mogunt. &

Episc. Bamb. Dni D. LOTHARII FRANCISCI

Com. de SCHOENBORN.

Mart. Epig. *hIC MogonIs Verè DICIt Vr esse Pater.*
 ad Cæs. *Vt baMberglaCIs*

Fons Speciose! riga Speciosam, nomine Vallem,
Florida Vallis erit Fonte rigata Tuo.

Tergemino Scuto placeat circumdare Vallem,
Ut semper maneat tegmine tuta tuo.

Tergeminum calcante jugum defende Leone,
Ut timeant Hostes, gaudeat indè Cliens.

Sub Mogonâ fors fausta Rotâ decurrat; in ævum
Stet Leo, Scuta tegant, Fons fluat, atque riget!

Seren^{mi} Ducis Dni D. FRANCISCI LUDOVICI, M.

Magistri Ord. Teuton. Coad. Sed. Mog. Epi. Uratisl. & Wormat.

Præpos. Elvacens. & Capitanei Supr. Silesia.

Dux,

Dux, Antistes, Eques, Præpōstus, Satrapa, Princeps.
 Ense, Stola, Cruce, Jure Mitra, Dictamine, Voto
 Judicat, Ædificat, Munit, Regit, Unit, Adornat,
 Plebem, Tempa, Domo, Cleri decus, Oppida, Terras;
 Justitiâ, Pietate, Fide, Spe, Pacis Amore.

Celsmi Princ. & Epi Herbipol. & Franciæ Orient.

Ducis Dni. D. JOANNIS PHILIPPI

Bar. de Greiffenclavv in Bollraths.

soL orlentaLLs nVnqVaM à statlone reCeDIt.

Ex pede Gryphs, ex ungue Leo cognoscitur. Istâ

Principis ex facie fit manifestus amor.

Sunt in amore duces oculi, quos gratia comit,

Promittunt nobis corda paterna DUCIS.

Respice, Dux, Princeps & Episcopo! Vallis amœnæ

Intima Vota, quibus Te reveretur amans.

Hanc lustra stellis, Trabe fulci, consilioque:

Vulturis insidias Gryphe repelle tuo.

In Serenmi Ducis Wirtembergiæ Dni. D. EBER-

HARDI LUDOVICI, Neo-Castrum; dictum

Ludwigsburg.

In terris Astrum Ludovici suspice Castrum!

Est ea fixa solo stella, favente polo.

Stet Domus Illustris millenis lucida lustris!

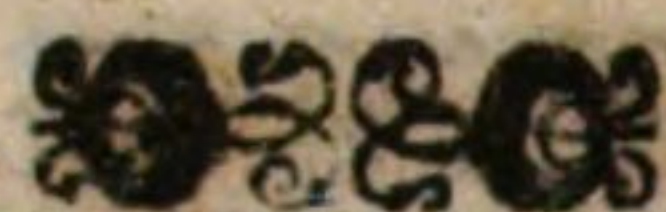
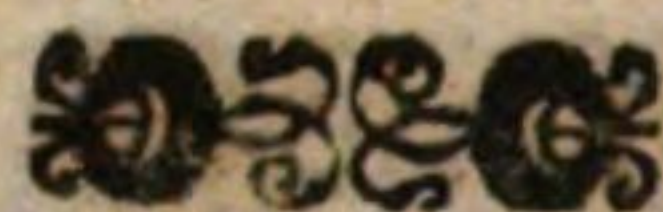
Cui tribuit lucem Sol novus, (aio Ducem.)

Ein schön Gebäu/ sag ich ohn Scheu:

Gleicht einem Stern/ der nah' und fern

Gesehen wird dem Land zur Zierd

Am Firmament der Erden.

Versteh' hierdurch Neu Ludwigsburg:
 Dann sein Aspect viel Lust erweckt.
 Diß Werck fürwahr verdient so gar
 Berewiget zu werden.

*Ad Serennum Ducem Wirtembergiae, Dnm. D. FRI-
 DERICUM AUGUSTUM, in Neustatt ic.*

FRIDERICVS AVGVSTVS DVX bonVS & IVSTVS,
 DEO faVente fLoreat, perstet, perennet, VIgeat.

Ad Illustam Domum DD. Comitum de Hohenloe &c
 Altum flamma petit. Ovid. l. 1. fast.

Perge *Domus Hohenloica!* Facta prosequi Heroica,
 Et *Flamminiorum* æmula Vive glorians in sæcula,
 Cum *Phœnice* immortalis, *Leopardo* sociali.

Certè patronis aC *Defensor* IbVS IstIs
 TeMpVS eget. Virg. Æn. l. 2.

Ad piscinam Monasterio proximam.

Anno præsentI LapIDibVS InCLVsaM.

Pisces majores rapiunt plerumque minores,
 Piscator raptum cum rapiente rapit.
 Est homini lupus alter homo, sed fortior ambos;
 Faucibus absorbet Mors, sepelitque suis.

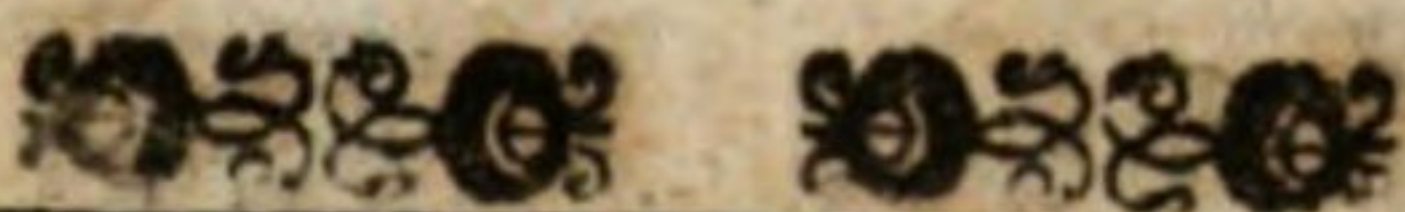
*Ad Originem & seriem D.Drum Abbatum Schöntha-
 lensium sub auspiciis JESU, Mariæ, Josephi, Andreae,
 Benedicti & Bernardi ari cupreo incisam.*

Nixa Bebenburgo, quam cernis, Machina surgo
 Per Prælatorum condecorata Chorum.

adde años.
 57.

Hi de Wolframi consurgunt stemmate rami,
 Ex ferie totâ sæcula quinque nota. *

gaVDe

gaVDe anlMata bonis *ValLIs speClosa! PatronIs*
I ESVM De CœLIs proptiare VeLIs.

Renovatum Decretum de Silentio Claustrali unde sup. pag. 35.
affixum propè Fontanam refectorii.

Es seye still/ der da nicht will
vom nächsten Brunn ein Portion.
Sic benè lingua luit, quando soluta fuit.

Antè Pharmacopœiam,
QVæ erat à Marte GaLLICo Direpta,
& anno posterlori reparata.

Honora Medicum. Eccli. 38, 1.
Impunes Duo sunt, qui certo quisque ministro
oCCIDVnt hoMInes; non nlsI semineces.
Tertius est miles, spoliandsque necansque, sed Hostem
Armatum proprio Marte, manuque sua.

Excusatio non petita.
Absit, nec licitum est nobis occidere quemquam;
En! moritur Patiens, Pharmacopola simul.
Pharmacopæus ubi remanebit funeris exlex,
Pharmacopæus abhinc quilibet esse volet.

Intus.
Ne pete me rixis, cum sit mihi plurima Pyxis,
Fel, mel; Spina, Rosæ, Dulcis, amara Dose.
Sunt Pulvis, Pilulæ, Kraut / Loth / Mortaria, Pilæ,
Ignis, Pix, Sulphur, Tartareusque Cremor.
Suntque Manus Christi, Morfellæ, Manna, Trochisci;
Dulcia gustabis, si bona verba dabis.

apud Ga-
len. & Gal-
los.

reClIpe: pro poDagrICo IMpatiente, & aVaro.

℥b. β.	m. jv.	p. æq.	q. f.	n. vj.
Juniperi,	Pini,	Paliuri,	Cardui,	Echini,
3j	q. p.			

Rhamni, Mandragoræ: pro Chir-podagræque dolore
Partibus affectis adhibe Cataplasmate tectis.

Esto paroxismus; PODAGRAM fugat hic aphorismus.

P. Jean Baptista Rüdénauer
 Hat die Schrifften auf die Dauer
 Ins truckne und ins Wetter
 Gemahlt auf Tuch und Bretter:
 Exaravit stylo ferreo Fundo in lapideo.

Meinstentheils in Stein und Gips/
 Trug dem Meister Hans Philipps/
 Gehauen und gestochen
 mit eignen Hand und Knochen
 Industriâ, Manuque propriâ.

P. Josephus Weigand hat dieses nach der Hand/
 Von Orth zu Orth/ von Wort zu Wort
 Mit Feder-Kiehl/ ohn Besem-Stiehl
 Zusammen geflaueht / (wie verlaubet)
 Ad bonum publicum, Et vota supplicum.

Nomina Scriptorum sint pro mercede laborum
 Descripta in coelo, velut hic sunt edita praelo.

Ad Lectorem.

*Selige nunc Cribro quæ sunt joco-seria libro;
 Si quid displiceat, reddere tunc liceat.
 Nam fuit excusus privatos Vallis ad usus:
 Te monitum hoc solo, Lector amice! volo,
 Quod in citandis Versibus Psalterii
 Nunc Bibliorum seriem, nunc Breviarii
 Simus secuti; Æqui bonique consule,
 Communicari quod rogaveras Tibi.
 Originale non potest extradier.*

P. Jean Baptista Rüdénauer

Hat die Schrifften auf die Dauer
Ins truckne und ins Wetter
Gemahlt auf Tuch und Bretter:

Exaravit stylo ferreo Fundo in lapideo.

Meinstentheils in Stein und Gipß/
Truß dem Meister Hans Philipps/
Gehauen und gestochen
mit eignen Händ und Knochen
Industria, Manuque propria.

P. Josephus Weigand hat dieses nach der Hand/
Von Orth zu Orth/ von Wort zu Wort
Mit Feder-Kiehl/ ohn Besem-Stiehl
Zusamm geklauhet / (wie verlaubet)
Ad bonum publicum, Et vota supplicum.

Nomina Scriptorum sint pro mercede laborum
Descripta in cœlo, velut hîc sunt edita prælo.

Ad Lectorem.

*Selige nunc Cribro quæ sunt joco-seria libro;
Si quid displiceat, reddere tunc liceat.*

Nàm fuit excusus privatos Vallis ad usus:

Te monitum hoc solo, Lector amice! volo,

*Quod in citandis Versibus Psalterii
Nunc Bibliorum seriem, nunc Breviarii*

Simus secuti; Æqui bonique consule,

Communicari quod rogaveras Tibi.

Originale non potest extradier.

Knittel, Benedikt,

Antiquo-Moderna Speciosæ Vallis Abbatia s. et exempti ord. Cisterciensis
Indè à XXX. revoltis hactenus annis Desuper aeterno subveniente Deo,
Instaurata petris, Tectis, Decorataque Metris, Erectionis Tempus
edificantibus Per Litteras, numeri loco, hodiè Visitas: Anno, quo superi
Patriam recreabant sidere pacis, Rastadii Carolvm Inter & Lovis reparatæ, (

In S.R.I. Vrbe Hallensi ad Kochari Ripas [1714]

4 H.mon. 526 p#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10006955-5

VD18 14373424